

Jani Ojanen

YHDISTYSTOIMINNAN TALOUS JA SIJOITTAMINEN

Sijoitussuunnitelman laatiminen

Opinnäytetyö

Kevät 2017

SeAMK Liiketalous ja kulttuuri

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Liiketoiminnan kehittäminen

Tekijä: Jani Ojanen

Työn nimi: Yhdistystoiminnan talous ja sijoittaminen: Sijoitussuunnitelman laatiminen.

Ohjaaja: Erkki Kytönen

Vuosi: 2017

Sivumäärä: 50

Liitteiden lukumäärä: 2

Tämän opinnäytetyön aiheena oli sijoittaminen osana yhdistyksen talouden hallintaa ja suunnittelua. Näitä osa-alueita opinnäytetyössä pyrittiin tehostamaan laatimalla toimeksiantajana olevalle yhdistykselle oma sijoitussuunnitelma sekä hankkimalla yhdistykselle ehdotus sopivasta sijoituskokonaisuudesta. Samalla tavoitteena oli luoda opinnäytetyöstä ohjeellinen kokonaisuus, jonka avulla yhdistyksessä voidaan suunnitella omaa sijoitustoimintaa myös jatkossa.

Työn teoriaosuudessa käsitellään yhdistystä käsitteenä sekä sen toimintaa, minkä lisäksi perehdytään yleisesti sekä yhdistyksen osalta erilaisiin rahoitusmuotoihin. Pääpaino teoriaosuudessa on kuitenkin sijoittamisella. Sijoittamisen osalta työssä käsitellään sijoittamisen prosessiin sisältyviä asioita sekä tämän ohella rahoitusteoriaa, yleisimpiä sijoittamiseen liittyviä riskejä sekä sijoitusinstrumentteja.

Teoriaosuuteen pohjautuen työn empiirisessä osuudessa toteutetaan laadullinen tutkimus. Tämä tutkimus jakautui tavoitteeltaan kahteen osuuteen, jotka toteutettiin haastattelemalla yhdistyksen edustajia sekä pankin sijoituspääällikköä. Näistä erillisistä haastatteluista kerättyä aineistoa analysoitiin työssä käyttäen menetelmänä aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Työn tuloksissa todettiin yhdistyksen hakevan varallisuudelleen matalampaa tuottoa, kuin heidän riskinsietokykynsä lopulta mahdollistaisi. Tässä yhteydessä kuitenkin huomattiin tuotto-odotuksen ja riskin asettuvan portfolioteorian mukaisesti tehokkaalle rajapinnalle. Tavoitteiden ja riskinsietokyvyn lisäksi tuloksista saatiin selville yhdistyksen toiveita sijoituskohteista. Näiden tulosten avulla työssä laadittiin yhdistykselle oma sijoitussuunnitelma sekä hankittiin ehdotus yhdistykselle sopivasta sijoituskokonaisuudesta. Ehdotusta sijoituskokonaisuudesta hankittaessa huomattiin myös syvällisemmin hajauttamisen ja tuoton merkitys suhteessa riskiin.

Avainsanat: sijoittaminen, sijoittamisen prosessi, sijoitussuunnitelma, yhdistys

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Business Management

Specialisation: Business Development

Author: Jani Ojanen

Title of thesis: An association's finances and investment: Making an investment plan

Supervisor: Erkki Kytönen

Year: 2017

Number of pages: 50

Number of appendices: 2

The subject of this thesis was investment as part of an association's economic management and planning. The aim of the thesis was to make these areas more effective with an investment plan and to prepare a suggestion for an investment portfolio for the association. Furthermore, the aim is to make the thesis a directive for the association to aid in the association's investment planning also in the future.

The theoretical part of this thesis deals with the theory focusing on two different topics. The first is association as a concept and the operations of an association, as well as the different ways to financing the operations of an association. The second topic consists of the process of investment and the financial theory, as well as of different investment instruments.

The empirical part of this thesis consists of a qualitative study. The study is divided into two different parts, both of which were carried out by interviews with the association and a bank. The collected research material was analysed by using a content analysis method.

The results of the study show that the association wants a lower profit than their risk-carrying capacity would allow for. Yet, it was noticed that the expected profit and risk are in an efficient interface in accordance with the portfolio theory. The results also showed what things the association wants from its investment instruments. By means of these results, an investment plan was made and a suggestion for an investment portfolio was prepared for the association. While preparing the investment portfolio, the importance of diversification and profit in relation to risk was recognized more profoundly.

Keywords: investment, process of investment, investment plan, association

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	6
1 JOHDANTO	7
1.1 Opinnäytetyön aihe ja tausta.....	7
1.2 Aikaisempia tutkimuksia.....	7
1.3 Opinnäytetyön tavoitteet ja rakenne.....	8
2 YHDISTYSTOIMINTA, RAHOITUS JA SJOITTAMINEN.....	10
2.1 Yhdistystoiminta ja yhdistyksen talous.....	10
2.1.1 Yleistä yhdistyksestä ja sen toiminnasta.....	10
2.1.2 Rahoitus yhdistystoiminnassa.....	11
2.2 Sijoittaminen	14
2.2.1 Rahoitusteoria.....	14
2.2.2 Sijoittamisen tyypilliset riskit.....	16
3 SJOITTAMISEN PROSESSI.....	18
3.1 Sijoittamisen suunnittelu	18
3.1.1 Sijoittajan riskinsietokyky ja sen selvittäminen	18
3.1.2 Sijoitustilanne – tavoitteet ja aika sijoittamiselle.....	21
3.1.3 Pääoman allokointi.....	22
3.2 Sijoituspäätöksen tekeminen	22
3.2.1 Sijoitusinstrumentit.....	23
3.2.2 Arvopaperin valitseminen.....	27
3.3 Sijoitusten toteuttaminen sekä seuranta ja raportointi.....	29
4 YHDISTYKSEN SJOITUSSUUNNITELMA SEKÄ EHDOTETTAVA SJOITUSKOKONAISUUS.....	30
4.1 Toimeksiantajan esittely	30
4.2 Tutkimusmenetelmä, aineiston hankinta sekä analysointi.....	30
4.3 Haastattelututkimusten tulokset	32
4.3.1 Sijoitussuunnitelman laatiminen.....	32

4.3.2 Sijoituskokonaisuus	35
4.4 Johtopäätökset.....	39
5 YHTEENVETO.....	44
LÄHTEET	46
LIITTEET	50

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Rahoituksen osa-alueet 12

Kuvio 2. Aleneva rajahyöty 20

Taulukko 1. Varojen jakautuminen sijoituskokonaisuuden sisällä 36

Taulukko 2. Varojen jakautuminen perustilanteessa eri markkinoiden välillä 37

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön aihe ja tausta

Karkeasti sanottuna opinnäytetyön aiheena on sijoittaminen osana yhdistyksen talouden suunnittelua ja hallintaa. Näin ollen opinnäytetyössä lähtökohtana on yhdistyksen toiminta ja talous. Työn pääpaino on kuitenkin sijoittamisessa, jolla yhdistyksessä haetaan entistä tehokkaampaa varallisuuden hallintaa. Sijoittamisen osalta työssä keskitytään sen aloittamiseen sekä suunnitteluun, koska sijoittaminen on kohdeyhdistykselle uutta. Sijoittamisen suunnittelun lisäksi opinnäytetyössä tullaan esittämään kyseiselle yhdistykselle sopiva sijoituskokonaisuus.

Opinnäytetyön aihe on hyvinkin ajankohtainen, koska edellisen finanssikriisin jälkeen keskuspankit ovat joutuneet elvyttämään taloutta pitkään omalla rahapolitiikallaan. Tämän seurauksena korkotaso on laskenut huomattavasti, mikä näkyy muun muassa pankkitalletuksille myönnettävissä koroissa. Nykyinen tilanne on ajanut myös entistä enemmän kuluttajia ja yhteisöjä hakemaan varallisuudelleen tuottoa muualta, kuten osakkeista. Tähän on myös herätty opinnäytetyön kohdeyhdistyksessä viime aikoina, sillä yhdistyksen rahat ovat tällä hetkellä 0-korkoisella tilillä. Tälle rahalle halutaan kyseisessä yhdistyksessä siis parempaa tuottoa. Samalla opinnäytetyön kohdeyhdistyksessä halutaan turvata rahoitus, jos yhdistyksen saamaa, sen toiminnalle merkittävää tukea päätetään leikata tulevaisuudessa. Kyseisen tuen leikkaamiseen kohdistuu kuitenkin tällä hetkellä paineita Suomen viimeisten hallitusten tekemien koulutusleikkausten myötä, jotka ovat tiukentaneet muun muassa ammattikorkeakoulujen taloutta.

1.2 Aikaisempia tutkimuksia

Sijoittaminen on hyvin laaja-alainen käsite, joten sitä on tutkittu monesta eri näkökulmasta muun muassa kansainvälisessä kirjallisuudessa sekä opinnäytetöissä. Samalla sijoittamista käsittelevissä opinnäytetöissä on osaksi myös huomioitu sijoittaminen yhteisön näkökulmasta, mihin tämä opinnäytetyö painottuu. Lisäksi

opinnäytetöissä on tutkittu esimerkiksi yhteisön rahavarojen hallintaa, joka taas toimii opinnäytetyö lähtökohtana.

Yksi merkittävämpiä sijoittamisesta tehtyjä kansainvälisiä tutkimuksia on Harry Markowitzin (1952) kirjoittama kirja *Portfolio Selection*, joka toimii lähtökohtana rahoitusteorialle. Tätä Markowitzin tekemää tutkimusta käsitellään tässä opinnäytetyössä tarkemmin alaluvussa 2.2.1.

Sijoittamista käsittelevistä opinnäytetöistä aihepiiriltään tätä opinnäytetyötä hyvin lähellä ovat Eetu Peuhkurin (2014) ja Veli-Jussi Ala-Riihimäen (2016) opinnäytetyöt kassavarojen sijoittamisesta yrityksessä sekä sijoittamisesta osana yrityksen taloudenhallintaa. Kyseisissä opinnäytetöissä on laadittu sijoitussuunnitelmat toimeksiantajana toimiville yrityksille, joissa haetaan kassassa olevalle rahalle parempaa tuottoa. Samalla Peuhkuri ja Ala-Riihimäki ovat osana opinnäytetöitään laatineet yrityksille sopivat sijoitusratkaisut.

Opinnäytetöissä on myös laadittu oppaita sijoittamisen aloittamiseen, josta esimerkkinä on Samu Lampisen (2011) opas aloittelevalle osakesijoittajalle. Tässä opinnäytetyössä Lampinen on koonnut tiiviin oppaan pörssiosakkeisiin sijoittamisesta, missä hän tuo esiin muun muassa erilaisia apuvälineitä osakesijoittamiseen. Samalla hän on pohtinut työssään sijoittamisen tärkeyttä sekä syitä suomalaisten vähäiseen mielenkiintoon sijoittamista kohtaan.

Samu Mattila (2012) on opinnäytetyössään tutkinut yritysten rahavarojen hallintaa ja siihen käytössä olevia tuotteita sekä varallisuuden hallinnan vaikutusta yritystoimintaan. Lisäksi hän on tutkinut yritysten tietämystä erilaisten palveluntarjoajien tarjoamista ratkaisuista. Tutkimuksessa Mattila on huomannut, että yritysten rahavarallisuuden hallinnassa on hyvinkin paljon kehitettävää, koska monesti varallisuuden hallinta on yrityksissä hyvin yksinkertaista.

1.3 Opinnäytetyön tavoitteet ja rakenne

Tavoitteena opinnäytetyölle on luoda työstä ohjeellinen kokonaisuus, jonka avulla voidaan suunnitella kohdeyhdistyksen sijoitustoimintaa nyt ja tulevaisuudessa osana yhdistyksen taloudenhallintaa. Tämän kokonaisuuden avulla työssä laadi-

taan lisäksi yhdistykselle sijoitussuunnitelma sekä esitetään yhdistyksen tavoitteille ja riskinsietokyvyille sopivat sijoituskohteet. Kokonaisuutena työllä pyritään tehostamaan kohdeyhdistyksen taloutta sekä antamaan raamit yhdistyksen sijoitustoiminnalle. Opinnäytetyö toteutetaan laadullisella tutkimusmenetelmällä.

Rakenteeltaan opinnäytetyö jakautuu teoreettiseen ja empiiriseen osuuteen. Työn teoreettisessa osuudessa käsitellään aluksi työn aihepiiriä laajemmin teoriassa yhdistyksen ja tämän talouden näkökulmasta sekä sijoittamiseen liittyvää rahoitusteoriaa ja yleisimpiä riskejä. Tämän jälkeen työn teoriaosuudessa käsitellään tarkemmin opinnäytetyön tutkimusongelmaan liittyvää kirjallisuutta. Teoriaosuuden jälkeen työssä siirrytään toteutusosaan eli empiriaan, jossa esitellään työn toimeksiantaja sekä työssä käytettävät tutkimusmenetelmät. Samalla empiirisessä osuudessa käsitellään työn tutkimustulokset. Lopuksi työssä esitetään yhteenveto.

2 YHDISTYSTOIMINTA, RAHOITUS JA SIOITTAMINEN

Seuraavassa luvussa käsitellään työn aihepiiriä laajemmin yhdistyksen ja sijoittamisen näkökulmasta. Luvussa luodaan katsaus yhdistystoimintaan sekä yhteen tärkeimmistä sijoittamiseen liittyvistä teorioista eli rahoitusteoriaan. Lisäksi luvussa käsitellään yleisimpiä sijoittamiseen liittyviä riskejä.

2.1 Yhdistystoiminta ja yhdistyksen talous

Yhdistystoiminta on luonteensa vuoksi hyvin erilaista verrattuna yritystoimintaan. Tämä näkyy hyvin vahvasti tässä alaluvussa muun muassa käsiteltävässä yhdistyksen määritelmässä, joka asettaa yhdistystoiminnalle tietyt piirteet. Nämä yhdistystoiminnan piirteet vaikuttavat esimerkiksi käytettävissä oleviin rahoitusmuotoihin, joita yrityksillä tässä alaluvussa huomataan olevan yhdistyksiä laajemmin käytettävissä.

2.1.1 Yleistä yhdistyksestä ja sen toiminnasta

Suomessa vallitsee perustuslain (L 11.6.1999/731) 2 luvun 12 §:ssä vahvistettu yhdistymisvapaus, jonka mukaan kuka tahansa voi perustaa yhdistyksen, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen. Tämä yhdistymisvapaus perustuu Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeuksiin (Loimu 2015, 11). Kyseisen periaatteen ansiosta kuka tahansa siis voi olla perustamassa yhdistystä, joka on lain ja hyvien tapojen mukainen sekä samalla kuulua yhdistykseen (mts. 12).

Yhdistys on vähintään kolmen jäsenen muodostama yhteenliittymä, jolla on aatteellinen tarkoitus ja jonka toiminta on tarkoitettu pysyväksi (Loimu 2015, 10). Yhdistyksen jäsenet voivat olla luonnollisia henkilöitä eli ihmisiä tai oikeushenkilöitä, kuten muita yhdistyksiä, osakeyhtiöitä tai kuntia. Yhdistyksen jäsenistö voi näin ollen muodostua pelkästään ihmisistä tai oikeushenkilöistä sekä molemmista yhtä aikaa (Loimu 2010, 23). Määritelmän mukainen aatteellisuus taas yhdistystoiminnan yhteydessä on ymmärrettävä laaja-alaisesti, koska sillä voidaan tarkoittaa muun muassa jäsenten edunvalvontaa, hyväntekeväisyyttä tai harrastustoimintaa

(Loimu 2015, 10). Toki yhdistyslaki (L 26.5.1989/503) 1 luvun 2 §:ssä rajoittaa lain tarkoittaman aatteellisuuden ulkopuolelle yhdistykset, joiden tarkoitus on taloudellisen hyödyn hankkiminen toimintaan osallisille tai yhdistykset joiden toiminta on pääasiassa muuten taloudellista. Tähän on kuitenkin yhdistyslain 1 luvun 5 §:ssä mainittu tiettyjä poikkeuksia, kuten yhdistyksen säännöissä määrätyn elinkeino- tai ansiotoiminnan harjoittaminen sekä tämän toiminnan tarkoitukseen välittömästi liittyvä taloudellisesti vähäarvoisena pidettävä elinkeino- tai ansiotoiminta.

Yhdistys muodostuu siis joukosta ihmisiä eli jäsenistä, joilla on pysyvä yhteinen aatteellinen tavoite (Loimu 2015, 16). Tämän tavoitteen eteen yhdistyksessä tehdään osana yhdistymisvapautta jäsenten kesken itsenäisiä päätöksiä (mts. 12 & 39). Päätöksentekovalta yhdistyksen sisällä kuuluu siis sen jäsenille (mts. 39). Toki tässä voidaan tehdä sääntöjen määräämänä poikkeuksia rajaamalla päätäntävaltaa joiltakin jäsenryhmiltä tai jäseniltä. Samalla sääntöjen määräyksellä voidaan siirtää päätöksentekovalta kokonaan tai osittain valtuutetuille. Tätä päätäntävaltaa yhdistyksessä jäsenet tai valtuutetut käyttävät yhdistyksen kokouksissa. Päätäntävallan lisäksi yhdistyksissä on hallintovalta, joka kuuluu yhdistyksen hallitukselle. Yhdistyksen hallitukselle kuuluva hallintovalta sisältää muun muassa yhdistyksen kokouksissa tehtyjen päätösten toimeenpanon.

2.1.2 Rahoitus yhdistystoiminnassa

Yrityksissä ja yhdistyksissä toiminnan rahoittamista voidaan toteuttaa sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä (Kytönen 2016, 11). Tällöin rahoitusta suunnitellaan joko yli vuoden tai alle vuoden päähän. Riippuen suunnittelun kohteesta, yhteisöillä on käytettävissä erilaisia rahoitusratkaisuja, joista myös osa soveltuu sekä pitkälle että lyhyelle aikavälille. Samalla rahoitusratkaisujen suunnittelussa on myös käytettävissä lukuisia menetelmiä. Tällaisia kuviossa 1 esiin nostettuja suunnittelun menetelmiä ovat pitkäaikaisen rahoituksen eli pääomahallinnon osalta muun muassa investointisuunnittelu ja pääomarakenteen suunnittelu sekä lyhytaikaisessa rahoituksessa eli likviditeettihallinnossa esimerkiksi kassahallinto ja luottohallinto.

Lyhytaikainen	Pitkäaikainen
➡ likviditeettihallinto	➡ pääomahallinto
<ul style="list-style-type: none"> • kassahallinto • luottohallinto • varastohallinto • la. velkojen hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> • arvonnäätitys • investointisuunnittelu • pääomarakenne • pääomakustannukset

Kuvio 1. Rahoituksen osa-alueet
(Kytönen 2016, 11).

Lyhytaikaisen rahoituksen suunnittelussa korostuu likvidin rahan riittävyys jatkuvasti päivittäisessä toiminnassa (Martikainen & Vaihekoski 2015, 88). Tällöin rahoituksen suunnittelussa keskitytään maksuvalmiuden suunnitteluun eli kassaanmaksuihin ja kassastamaksuihin (Kytönen 2016, 17). Samalla suunnittelussa pyritään selvittämään mahdollisia kassayli- ja -alijäämiä (Martikainen & Vaihekoski 2015, 97). Näiden asioiden selvittäminen on tärkeä osa kassahallintoa, jolla pyritään saamaan mahdollisimman hyvä tuotto likvideille varoille ja saamisille sekä käyttämään lyhytaikaista vierasta pääomaa optimaalisesti ja edullisin kustannuksin (mts. 89). Tällöin rahoitussuunnittelun avulla yhteisöissä pystytään tehostamaan kassahallintoa muun muassa keskittymällä myynti- ja ostolaskutukseen sekä näiden maksuehtoihin (mts. 90–92 & 95–96). Tämä tarkoittaa esimerkiksi myyntilaskujen osalta mahdollisimman nopeaa myyntisaamisen saamista tai ostolaskujen kohdalla mahdollisimman pitkää maksuaikaa. Tällöin saamisen suoritusta voidaan nopeuttaa myöntämällä maksuehdolla laskulle muun muassa käteisalennus. Ostolaskujen kohdalla yhteisöissä kannattaa pyrkiä maksuehtojen sallimissa rajoissa mahdollisimman myöhäiseen suoritukseen kuitenkin unohtamatta esimerkiksi mahdollisen käteisalennuksen hyödyntämättä jättämistä, josta voi syntyä merkittävä vuosittainen kustannus. Laskutuksen ja siihen liittyvien maksuehtojen lisäksi kassahallintoa voidaan tehostaa kassaylijäämien sijoittamisella, jolloin ylimääräiselle likviditeetille on mahdollisuus saada tuottoa (mts. 95).

Pitkäaikaisen rahoituksen suunnittelussa yksi merkittävä suunnittelun osa-alue on yhteisön pääomarakenne, koska sillä voidaan vaikuttaa yhteisön kannattavuuteen sekä vakavaraisuuteen ja täten myös lopulta yhteisön arvoon (Kytönen 2016, 30).

Tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen suunnittelussa on tärkeää vertailla erilaisia rahoitusratkaisuja. Yleisesti yritykset voivat rahoittaa omaa toimintaansa pitkällä aikavälillä kolmella pääasiallisella tavalla, jotka ovat tulorahoitus sekä oman tai vieraan pääoman ehtoinen rahoitus (mts. 13). Tällöin yrityksen toimintaa rahoitetaan pidättämällä tilikauden voitto yrityksessä (tulorahoitus), järjestämällä esimerkiksi osakeanti (oma pääoma) tai hakemalla muun muassa pankilta lainaa (vieras pääoma). Yhdistysten osalta tässä on huomattavia eroja, koska laajamittainen tulorahoitus sekä oman pääoman ehtoinen rahoitus ovat poissuljettuja vaihtoehtoja. Tämä johtuu siitä, että yhdistykset ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, minkä lisäksi niillä ei ole lainkaan omistajia, joten esimerkiksi osakeantia ei voida järjestää (Loimu 2015, 11).

Yhdistystoiminnan luonteen vuoksi toiminnan pitkäaikaista rahoittamista voidaan siis pääasiallisia rahoitusmuotoja käyttäen toteuttaa oikeastaan vain vieraan pääoman ehtoisella rahoituksella. Käytännössä tämä tarkoittaa lainan ottamista yhdistyksen päättävältä käyttävien kokouksessa tehdyllä hyväksynnällä (Loimu 2015, 97). Toki yhdistyksessä voidaan myös rahoittaa toimintaa esimerkiksi monivuotisilla ennakkojäsenmaksuilla, jolloin näistä kertynyt pääoma on vierasta pääomaa. Vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen lisäksi yhdistys voi myös rahoittaa toimintaansa tulorahoituksella, mutta tämä rahoitusmuoto ei voi olla lopulta merkittävä. Tämä johtuu siitä, että yhdistyksen toiminta ei siis saa olla aiemmin mainitun yhdistyslain mukaan pääasiallisesti taloudellista. Näin ollen toiminnan rahoittaminen tulorahoituksella on hyvin hankalaa. Toisaalta vuosien saatossa yhdistykselle on voinut kertyä merkittävä määrä varoja, joita tehokkaasti hyödyntäen voidaan käyttää yhdistystoiminnan rahoittamiseen pitkällä aikavälillä. Tällaista varallisuutta on esimerkiksi yhdistyksen omistamat kiinteistöt ja tilat tai pankkitilille kertynyt pääoma. Tätä varallisuutta yhdistykset voivat vuokrata eteenpäin muiden käyttöön tai ylimääräisen likvidin varallisuuden osalta sijoittaa rahamarkkinoille ja näin haakea tuottoa pääomalle.

2.2 Sijoittaminen

Yleisesti sijoittamisessa on kyseessä likvidin varallisuuden eli rahan sijoittamisesta erilaisiin sijoituskohteisiin eli -instrumentteihin, joilla tarkoitetaan arvopaperikaupan kohteita (Käenmäki 2015). Tällaisia instrumentteja ovat työn myöhemmässä vaiheessa käsiteltävät osakkeet, rahastot, joukkolainat, johdannaiset sekä rahamarkkinasijoitukset ja talletukset. Näillä sijoittaja voi käydä kauppaa joko arvopaperipörssissä tai muussa vastaavassa kanavassa, kuten Privanetissä (Saario 2016, 18; Privanet [7.6.2016]).

2.2.1 Rahoitusteoria

Sijoittajalla on siis valittavissa lukuisia sijoitusinstrumentteja, joista yksittäisen sijoituskohteen valitseminen ja arvonkehityksen ennustaminen on Wallinin (2016) mukaan hyvin vaikeaa. Sijoituskohteen arvonkehityksen ennustamisen vaikeus tuo myös riskin sijoittamiseen, joka usein ymmärretään vain tappioiden syntymisen mahdollisuutena (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 23). Näin ei kuitenkaan ole, vaan rahoitusteorian näkökulmasta riski käsitteenä sisältää voiton sekä tappion mahdollisuuden (Kallunki ym., 23).

Tämän edellä mainitun rahoitusteorian kulmakivenä nähdään Harry Markowitzin teos *Portfolio Selection* (1952) (Seligson, [26.5.2016]). Kyseistä teosta käsittelevässä artikkelissa Markowitz (1952, 82) esittää, että sijoittajan tulisi valita sijoitussalkku tehokkaalta rajapinnalta eli valita salkku, joka antaa tietyn tuotto-odotuksen minimoiden riskin tai valita tietyn riskin sisältävä salkku, joka maksimoi tuotto-odotuksen. Näin sijoitussalkun valinnan keskiössä on sijoittajan tuotto-odotus sekä sijoituksen riski, josta Markowitz (s. 89) käyttää termiä keskihajonta eli odotetun tuoton hajonta. Tätä sijoituksen keskihajontaa tai riskiä Markowitzin (s. 79, 89) mukaan sijoittaja pystyy pienentämään, kuitenkin täysin poistamatta sitä hajauttamalla sijoituksiaan arvopapereihin, joilla on pieni kovarianssi toisiinsa nähden. Kovarianssilla tässä tarkoitetaan arvopapereiden tuottojen välistä yhteisvaihtelua (Kallunki ym. 2007, 62). Tämä sijoituksia hajauttamalla saavutettava hyöty perustuu Markowitzin (s. 77) oletukseen hajautetusta sijoitussalkusta, joka on parempi kuin hajauttamattomat salkut. Kuitenkaan pelkkä hajauttaminen useaan eri arvo-

paperiin ei riitä vaan Markowitzin (s. 89) näkemyksen mukaan salkku tulee hajauttaa eri toimialojen arvopapereihin, koska todennäköisesti samalla toimialalla toimivilla yrityksillä menee yhtäaikaaisesti huonosti johtuen näiden välisestä kovarianssista (Kallunki ym., 62).

Modernissa rahoitusteoriassa tämä sijoittamisen riski jaetaan kahteen eri ulottuvuuteen, eli systemaattinen ja epäsystemaattiseen riskiin (Mistä sijoitusriskissä on pohjimmiltaan kyse? 2012). Näistä kahdesta ulottuvuudesta epäsystemaattinen riski on poistettavissa hajauttamalla sijoituksia eri sijoituskohteisiin, koska sillä tarkoitetaan yksittäisen arvopaperin arvon heilahtelua. Epäsystemaattisen riskin poistettavuudesta johtuen modernin rahoitusteorian mukaan sijoituksen tuotto-odotus riippuu ainoastaan systemaattisesta riskistä, jolla tarkoitetaan yleisen markkinkehityksen vaikutusta yksittäiseen sijoituskohteeseen. Toki sijoittaja pystyy eliminimaan myös systemaattisen riskin sijoittamalla markkinoiden kanssa negatiivisesti korreloiviin kohteisiin. Tällöin sijoittaja kuitenkin menettää tuotto-odotuksen, koska tuotto-odotus riippuu modernin rahoitusteorian mukaan juuri systemaattisesta riskistä.

Sijoituskohteen valintaan ja salkun muodostamiseen vaikuttaa siis sijoituksen riskin lisäksi sijoittajan tuotto-odotus, jonka tulisi yhdessä sijoituksen riskin kanssa asettua tehokkaalle rajapinnalle aiemmin esitetyllä tavalla. Samalla salkun riskin ja tuotto-odotuksen tulisi olla sijoittajan asettamia tavoitteita vastaavassa tasapainossa (Mistä sijoitusriskissä on pohjimmiltaan kyse? 2012). Tässä on huomattava, että rahoitusteorian mukaan sijoituskohteen tai kokonaisuutena salkun riski vaikuttaa sijoittajan asettamaan tuotto-odotukseen. Tämä näkyy rahoitusteoriassa siinä, että korkeammalle riskille sijoittajat vaativat suuremman tuotto-odotuksen (Sijoittamisen kummajaisuus – pienemmällä riskillä parempaa tuottoa 2016). Täten eri sijoitusmuotojen sisältämien riskien vaihdellessa vaihtelee myös sijoittajan sijoitukselleen asettama tuotto-odotus sijoitusmuodon mukaan (Anderson & Tuhkanen 2004, 36).

2.2.2 Sijoittamisen tyypilliset riskit

Sijoittamiseen liittyvät tavallisimmat riskit voidaan jakaa luotto-, korko-, uudelleen-sijoitus-, inflaatio- ja valuuttariskiin (Anderson & Tuhkanen 2004, 36). Nämä mainitut riskit esitellään tässä alaluvussa.

Luottoriski

Tällä kyseisellä riskillä tarkoitetaan velallisen kyvyttömyyttä hoitaa velkaan liittyviä velvoitteita eli koronmaksuja ja lyhennyksiä (Anderson & Tuhkanen 2004, 36–37). Tästä velallisen kyvyttömyydestä hoitaa velvoitteitaan saattaa pahimmillaan seurata tilanne, jossa sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman ja pääomalle maksettavat korot. Luottoriskiä sisältäviä sijoitusinstrumentteja ovat joukkovelkakirjat ja korkosijoitukset, joille kansainvälisillä pääoma- ja rahamarkkinoilla käytetään luottoluokitusta sijoitusinstrumentin sisältämän luottoriskin määrittelyyn ja hallintaan.

Korkoriski

Korkoriski voidaan jakaa kahteen eri riskiin eli hintaan liittyvään riskiin ja korkovirtariskiin (Anderson & Tuhkanen 2004, 37–38). Hintaan liittyvällä riskillä tai toisin sanoen hintariskillä tarkoitetaan pitkissä korkosijoituksissa markkinakoron muutosten vaikutusta sijoituksen arvoon. Tällöin sijoituksen arvo riippuu markkinakoron vaihteluista siten, että koron laskiessa sijoituksen arvo nousee ja koron noustessa sijoituksen arvo laskee. Hintariskin liittyessä pitkäaikaisiin korkosijoituksiin, kassavirtariski liittyy lyhytaikaisiin korkosijoituksiin ja varsinkin kassavarojen sijoittamiseen, jossa oleellista on lyhytaikaisista sijoituksista saatava korkotuotto. Korkovirtariskillä tarkoitetaan lyhytaikaisista korkosijoituksista saatavan korkotuoton vaihtelua, joka on riippuvainen koron muutoksista. Esimerkiksi koron laskiessa laskee myös sijoitukselta saatava korkotuotto. Täten koron nousu voi olla hyvä tai huono asia riippuen korkosijoituksesta.

Uudelleensijoitusriski

Uudelleensijoitusriski liittyy nimensä mukaisesti erääntyneiden sijoitusten tai niiden tuottojen uudelleen sijoittamiseen. Tämän riskin toteuduttua uudistetun sijoituksen

tuotto on aiempaan erääntyvään sijoitukseen nähden pienempi. (Anderson & Tuhkanen 2004, 38.)

Inflaatoriski

Pitkäaikaisessa sijoittamisessa yksi oleellinen riski on inflaatoriski. Sijoitettaessa varoja pitkäksi aikaa on sijoituksen tuoton ylitettävä vähintään inflaatio, että sijoitetun pääoman ostovoima säilyy ja sijoitus tuottaa reaalityottoa eli tuottoa, josta on vähennetty inflaation vaikutus (Anderson & Tuhkanen 2004, 27 & 39). Inflaatiolla tarkoitetaan rahan arvon heikkenemistä, joka aiheuttaa sen, että tänään tietty rahamäärä on arvokkaampi kuin sama rahamäärä tulevaisuudessa (Pesonen 2011, 14).

Valuuttariski

Sijoittaessaan varojaan valuutoissa noteerattaviin arvo-papereihin sijoittaja altistuu valuuttariskille, jolla tarkoitetaan valuuttakurssien kehittymisen aiheuttamaa riskiä (Anderson & Tuhkanen 2004, 39). Tälle riskille sijoittaja voi altistua sekä suoraan että epäsuorasti. Altistuessaan suoraan valuuttariskille sijoittaja on esimerkiksi sijoittanut varojaan dollareissa määräytyvään arvopaperiin. Tällöin sijoitukselle voi aiheutua valuuttatappiota, jos euro vahvistuu dollariin nähden. Sijoittajan altistuessaan valuuttariskille epäsuorasti on hän sijoittanut varojaan sellaiseen pörssiyhtiöön, jolla on esimerkiksi merkittäviä dollarimääräisiä kassavirtoja. Valuuttariskin seurauksena kyseisen yhtiön tulos muuttuu valuuttakurssin muutosten mukaisesti.

3 SIOJITTAMISEN PROSESSI

Sijoittaminen on nelivaiheinen prosessi, johon kuuluu sijoitussuunnitelma, sijoituspäätökset, sijoitusten toteuttaminen sekä seuranta ja raportointi (Anderson & Tuhkanen 2004, 15). Näiden edellä mainittujen vaiheiden tulisi lopulta muodostaa sijoittamisesta jatkuva prosessi. Wallin (2016) muistuttaa, että prosessin edetessä on tärkeää muistaa sijoitussuunnitelmassa pysyminen, jolloin pystytään tekemään itselle sopivia toimenpiteitä. Tässä luvussa käsitellään sijoittamisen prosessin eri vaiheisiin sisältyviä asioita. Samalla luvussa myös perehdytään yleisimpiin sijoitusinstrumentteihin.

3.1 Sijoittamisen suunnittelu

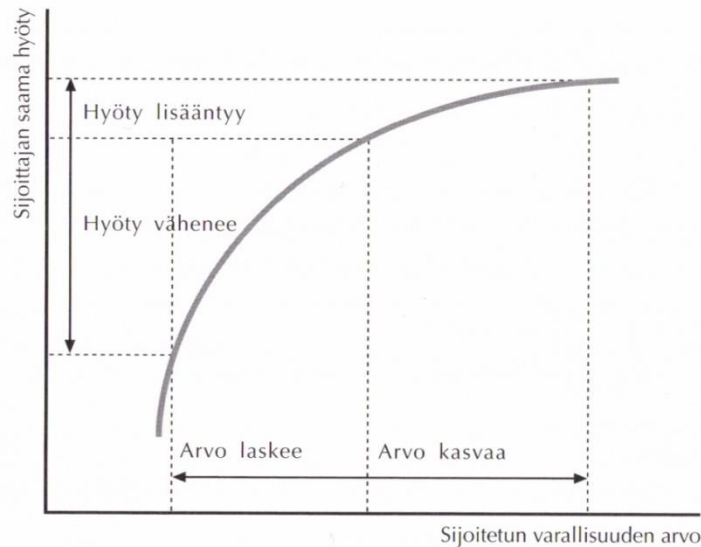
Sijoittamisen prosessin alkupäässä on siis sijoitussuunnitelma ja sen laatiminen, mistä sijoitustoiminnan myös pitäisi alkaa (Anderson & Tuhkanen 2004, 15). Prosessin tässä vaiheessa otetaan sijoittamisessa kantaa vähintään sijoittajan riskinsietokykyyn sekä sijoitustavoitteisiin, sijoitusajan pituuteen, tuottotavoitteisiin ja sijoituskohteisiin (Kallunki ym. 2007, 23; Anderson & Tuhkanen, 16). Näiden asioiden lisäksi sijoitussuunnitelmaan voidaan sisällyttää myös esimerkiksi kannanotto vastuullisesta tai eettisestä sijoittamisesta, joita käsitellään myöhemmin alaluvussa 3.2.2.

3.1.1 Sijoittajan riskinsietokyky ja sen selvittäminen

Toisin kuin alaluvussa 2.2.1 käsitellyllä riskillä sijoittajan riskinsietokyvyllä yleensä ymmärretään sijoittajan kykyä suhtautua vain tappioiden syntymiseen (Kallunki ym. 2007, 23). Näiden käsitteiden välisestä hienoisesta erosta huolimatta kulkevat ne rinnakkain, koska sijoittajan hakiessa suurempaa tuottoa, ottaa hän suuremman riskin, mikä toisaalta vaatii sijoittajalta suurempaa riskinsietokykyä ja päinvastoin (mts. 24). Näin ollen sijoittamisessa on tärkeää ymmärtää kaikkien riskinsietokykyyn perustuvien sijoituspäätösten olevan yhtä hyviä, sillä riskinsietokyky vaihtelee sijoittajasta toiseen. Sijoittajan ei myöskään tulisi ylittää omaa riskinsietokyky-

ään, jonka tunnistaminen on tärkein sijoittamiseen liittyvä kysymys riippumatta siitä, tekeekö sijoittaja päätöksensä itse vai sijoitusneuvojan avustuksella.

Tätä sijoittajan riskinsietokykyä arvioidaan rahoituskirjallisuudessa sijoittamisen tuottaman hyödyn kautta (Kallunki ym. 2007, 33–34). Tämän mukaan sijoittajan ei kannata keskittyä ainoastaan mahdollisimman suuren tuoton tai pienen tappion tavoitteluun vaan pyrkiä yhdistelmään, joka tuottaa suurimman mahdollisen hyödyn sijoittajalle. Sijoittamisen tuottamaa hyötyä sijoittajalle voidaan havainnollistaa alenevan rajahyödyn sekä sijoittajan hyötyfunktion avulla (mts. 35). Nämä molemmat tavat lähestyvät sijoituksen tuottamaa hyötyä hieman eri näkökulmista, sillä aleneva rajahyöty havainnollistaa varallisuuden muutoksien vaikutusta hyötyyn ja hyötyfunktio puolestaan lähestyy hyötyä sijoituksen tuotto-odotuksen ja riskin sekä sijoittajan riskinsietokyvyn kautta. Tässä funktiossa sijoituksen tuotto-odotus nostattaa sijoitukselta saatavaa hyötyä ja riski sekä sijoittajan riskinsietokyky yhdessä laskevat tätä (mts. 36). Näin ollen sijoittajan riskinsietokyvyn huomioiminen hyötyfunktiossa mahdollistaa myös erilaisten sijoittajien riskinsietokyvyn vertailemisen sijoituksen tuottamaan hyötyyn. Alenevan rajahyödyn mukainen sijoitukselta saatava hyöty käyttäytyy seuraavan kuvion mukaisesti. Alla olevasta kuviosta 2 nähdään, kuinka varallisuuden kasvun myötä kasvaa myös sijoittajan saama hyöty, toki vähitellen hidastuen, joten lisävarallisuuden merkitys pienenee jatkuvasti varallisuuden kasvaessa (mts. 35). Toisaalta varallisuuden vähentyminen vähentää sijoittajan saamaa hyötyä voimakkaammin kuin samansuuruinen varallisuuden arvon kasvu lisää sijoittajan saamaa hyötyä. Voidaan siis sanoa, että sijoittajat ovat lopulta riskinkarttaji.

Kuvio 2. Aleneva rajahyöty
(Kallunki ym. 2007, 34).

Sijoittajan riskinsietokyky on siis hyvin henkilökohtainen asia, eikä tämän selvittämiseksi myöskään ole yksiselitteistä mittaria tai kaavaa (Anderson & Tuhkanen 2004, 34). Toki riskinsietokykyä voidaan selvittää sijoittajan kokeman hyödyn kautta, mutta myös huomioimalla sijoittajan varallisuus, elämäntilanne, tulot, tietämys sijoittamisesta sekä sijoittajan oma riskinsietoarvio (Kallunki ym. 2007, 32; Pomell 2015). Nämä asiat ovat riskinsietokykyä selvitettäessä hyvin oleellisia, koska näillä on vaikutusta pitkälti siihen, millaisia sijoituksia kannattaa lopulta tehdä. Pienet tai epävarmat tulot, velallinen varallisuus tai mahdolliset suuret muutokset elämäntilanteessa madaltavat sijoittajan riskinsietokykyä, koska tällöin sijoitettua varallisuutta voidaan joutua käyttämään oletettua aikaisemmin. Vähäinen tietämys sijoittamisesta puolestaan nostattaa varsinkin suorien sijoitusten osalta sijoittajan kokemaa riskiä, koska tällöin ei välttämättä ymmärretä kovin hyvin sijoitusten tai markkinoiden käyttäytymistä. Tämän myötä sijoittaja mahdollisesti myös tekee äkkipikaisia päätöksiä, koska on saattanut ylittää oman riskinsietokykynsä. Näiden asioiden ohella on myös syytä sijoittajan itse arvioida omaa riskinsietokykyään. Pomell (ml.) kuitenkin huomauttaa, että tällöin sijoittajan on tärkeää muistaa rehellisyys itseään kohtaan, eikä lähteä yliarvioimaan tietämystään sijoittamisesta ja riskinsietokykyään, mikä on tyypillinen virhe sijoittajalle.

3.1.2 Sijoitustilanne – tavoitteet ja aika sijoittamiselle

Käenmäki (2015) toteaa, että sijoitussuunnitelmaa laadittaessa sijoitustilannetta tai toisin sanoen sijoittajan elämäntilannetta on syytä pohtia riskinsietokyvyn selvittämisen ohella myös määriteltäessä sijoitushorisonttia eli sijoitustavoitteita ja -aika. Sijoittajan sen hetkinen elämäntilanne ja yleisesti tavoitteet lopulta kuitenkin vaikuttavat riskinsietokyvyn lisäksi koko sijoitushorisonttiin, koska sijoittamiselle asetetut tavoitteet ja sijoitusaika pohjautuvat sijoittajan elämäntilanteeseen ja tavoitteisiin. Sijoittamiselle asetetut tavoitteet ovat siis tavoitteita, jotka nousevat sijoittajan omalle elämälleen yleisesti asettamistaan tavoitteista. Näille tavoitteille toivottua toteutumisajankohtaa sijoittaja pystyy hyödyntämään määritettäessä sijoitusaikaa, joka sijoittajan täytyy miettiä huolellisesti (Kallunki ym. 2007, 41). Kallunki ym. (s.44) mukaan tämä on tärkeää, koska sijoitusaika vaikuttaa lopulta muodostettavan salkun rakenteeseen.

Kallunki ym. (2007, 42) korostavat, että sijoitusajan pituuden huomioiminen on salkun muodostamisessa hyvin tärkeää, koska erilaisten sijoitusinstrumenttien arvo voi vaihdella lyhyellä aikavälillä hyvinkin paljon. Näin ollen sijoitussalkkuun valittavien instrumenttien vaikutus sijoitustavoitteiden toteutumiseen voi olla merkittävä. Tämän vuoksi Anderson ja Tuhkanen (2004, 47) esittävät, että on syytä muistaa yleinen sääntö, jonka mukaan sijoituskohteena kannattaa käyttää aina sijoitusajan lyhetessä riskittömämpää vaihtoehtoa. Tällöin voidaan välttää tilanne, jolloin lyhyen aikavälin tavoite ei toteudukaan sijoituksen arvon laskun seurauksena.

Yrityksen tai yhteisön sisällä sijoitusaika voi vaihdella muutamasta vuorokaudesta aina kymmeneen vuosiin riippuen siitä, tavoitellaanko sijoittamisella maksuvalmiuden ylläpitoa vai varaudutaanko kaukana tulevaisuudessa tapahtuvaan investointiin tai muihin menoihin (Anderson & Tuhkanen 2004, 32–33). Tällöin varsinkin lyhyellä aikavälillä sijoittamisen suunnittelussa astuu kuvaan yrityksen tai yhteisön sisällä tapahtuva kassasuunnittelu ja budjetointi. Näillä edellä mainituilla keinoilla yrityksessä tai yhteisössä yleisesti pystytään varmistumaan jatkuvasta rahan riittävyydestä, koska näin muun muassa tiedetään milloin ja miten paljon rahaa liikkuu kassaan ja kassasta pois (Mäkinen 2012, 98). Tämän vuoksi rahan riittävyyttä voidaan yrityksen tai yhteisön sijoitustoiminnassa hyödyntää juuri sijoitusajakojen määrittämisessä, koska näin pystytään selvittämään, milloin rahaa on ”liikaa” kassassa

ja toisaalta milloin sijoitettua rahaa tarvitaan. Kassasuunnittelulla ja budjetoinnilla pystytään myös selvittämään, onko rahaa kassassa jatkuvasti liikaa, jolloin on mahdollista tehdä sijoitusajaltaan vuosien pituisia sijoituksia (Anderson & Tuhkanen, 32–33).

3.1.3 Pääoman allokointi

Pääoman allokoinnilla tarkoitetaan sijoitettavan varallisuuden jakamista eri omaisuusluokkien välillä (Anderson & Tuhkanen 2004, 53). Tällöin varallisuuden sijoituskohteet jaetaan finanssivarallisuuteen eli korkosijoituksiin ja osakkeisiin tai reaaliomaisuuteen eli muun muassa asuntoihin ja metsään. Sijoitettavan varallisuuden jakamiseen periaatteet nousevat sijoitussuunnitelmassa käsiteltävistä sijoittamisen tavoitteista, sijoitushorisontista, riskinsietokyvystä sekä tuotto-odotuksesta (mts. 53–54). Pitkäaikaisen sijoittamisen osalta varallisuuden jakaminen eri omaisuusluokkiin on tärkeimpiä sijoittamisen päätöksiä, koska tutkimusten mukaan yli 90 % tuottojen vaihtelusta johtuu varallisuuden allokoinnista (mts. 54). Täten varallisuuden allokointiin kannattaa käyttää aikaa.

Sijoitettavaa varallisuutta jaettaessa omaisuusluokkien välillä päätetään siis allokaation perusjakauma sekä vaihteluväli, jolla eri omaisuusluokkien painot voivat vaihdella (Anderson & Tuhkanen 2004, 56). Tämän myötä pääoman allokaatio antaa lopulta raamit omaisuusluokkien painottamiselle erilaisissa markkinatilanteissa ja aktiivisessa sijoitussalkun hoidossa. Omaisuusluokkien painotusten vaihtelu toisiinsa nähden voi luoda myös tarpeen omaisuusluokkien uudelleenpainotukselle sijoitussalkun arviointia tehtäessä (mts. 57). Tällöin sijoitussalkun sen hetkistä omaisuusluokkien jakaumaa muutetaan vastaamaan allokaatiopäätöksen mukaista perusjakaumaa tai vaihteluväliä.

3.2 Sijoituspäätöksen tekeminen

Sijoitussuunnitelman laatimisen jälkeen prosessissa voidaan edetä seuraavaan vaiheeseen eli sijoituspäätöksiin. Sijoituspäätöksiä tehtäessä prosessissa päätetään eri sijoituskohteiden sisällä yksittäiset arvopaperit, joihin pääomaa sijoitetaan

(Kallunki ym. 2007, 143). Tällöin sijoituspäätöksen tekemistä voidaan lähestyä kahdesta eri lähtökohdasta.

3.2.1 Sijoitusinstrumentit

Osakkeet

Osake on omistusosuus osakeyhtiöstä (Kallunki ym. 2007, 101). Täten sijoittajan ostaessa yhtiön osakkeen sijoittaja siirtyy yhtiön yhdeksi omistajaksi ja näin osallistuu kyseisen yhtiön liiketoiminnan riskeihin ja tuottomahdollisuuksiin (Anderson & Tuhkanen 2004, 119). Samalla osakkeenomistajana sijoittaja saa oikeuden yhtiön jakamaan osinkoon (taloudellinen oikeus) sekä yhtiön yhtiökokoukseen omistamaansa osaketta kohden yhden äänen jokaiseen yhtiökokouksessa käsiteltävään asiaan (päättäväältä) (Anderson & Tuhkanen, 120; Kallunki ym., 102). Näissä oikeuksissa toki on poikkeuksia, koska yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä osakkeen tuottamasta äänimäärästä sekä osakkeen tuottamasta oikeudesta varoja jaettaessa (Anderson & Tuhkanen, 120). Tämän vuoksi osakkeenomistajan taloudelliset oikeudet ja päättäväältä voivat vaihdella osakesarjoittain, joita samalla yhtiöllä voi olla useita (Kallunki ym., 102). Pääsääntönä kuitenkin on, että kaikki osakkeet tuottavat samat oikeudet yhtiössä (Anderson & Tuhkanen, 120).

Sijoittajan osakkeelta saama tuotto muodostuu kahdella eri tavalla, jotka ovat osakkeen arvon nouseminen sekä yhtiön omistajilleen jakama osinko (Saario 2016, 97). Osakkeet sijoitusmuotona tarjoavat sijoittajalle siis mahdollisuutta omistuksen arvonnousuun sekä säännölliseen tulovirtaan, mikä tekee osakkeista hyvän sijoituskohteen. Samalla kuitenkin osakkeet ovat haasteellisimpia ja suuririskisimpiä sijoituskohteita, joten sijoittajalta tämä vaatii sekä tietämystä että riskinsietokykyä. Tällöin sijoittajan täytyy siis kestää osakemarkkinoiden suuriakin arvonheilaheluja sekä ymmärtää arvopaperimarkkinoiden, eri toimialojen ja sijoituskohteena olevan yritystoiminnan peruseriaatteita (mts. 25).

Rahastot

Rahastot ovat kokemattomalle sijoittajalle hyvä sijoituskohde, sillä ne tarjoavat vaivattoman tavan sijoittaa pienellä pääomalla hajautetusti (Rahastosijoittaminen

2015). Samalla ne tarjoavat mahdollisuuden sijoittaa sellaisiin kohteisiin, jotka ovat sijoittajalle kohteina joko vieraita tai sellaisia, joihin sijoittajalla ei ole varallisuutta sijoittaa (Sijoitusrahasto-opas 2015, 6). Rahastoihin sijoittaessaan sijoittajan ei myöskään tarvitse seurata markkinoiden tai yksittäisten yhtiöiden tapahtumia yhtä aktiivisesti kuin suorissa arvopaperisijoituksissa. Tämä johtuu siitä, että yksittäiseen rahastoon useilta sijoittajilta kerättyä varallisuutta hoitavat ammattilaiset sijoittajien puolesta (Anderson & Tuhkanen 2004, 287–288). Täten ammattilaiset tekevät myös rahaston sijoituspäätökset, joita ohjaavat rahastolle asetetut tavoitteet ja rahaston sijoituspolitiikka (Anderson & Tuhkanen, 287–288; Kallunki ym. 2007, 131–132). Tämä sijoituspolitiikka on rahaston vahvistettu tapa sijoittaa varat erilaisiin arvopapereihin (Kallunki ym., 132).

Rahastojen toimintaa ohjaavat siis rahaston tavoitteet sekä sijoituspolitiikka, jotka sijoittaja pystyy tarkistamaan muiden rahaston perustietojen ohella rahaston rahasto- ja avaintietoesitteestä (Sijoitusrahasto-opas 2015, 20). Näiden edellä mainittujen esitteiden ilmoittamien tietojen mukaan rahastoja voidaan myös luokitella eri tavoin. Luokiteltaessa rahastoja tavoitteiden mukaan, jaotellaan rahastot aktiivisiin ja passiivisiin rahastoihin (Rahastosijoittaminen 2015). Puhuttaessa aktiivisista rahastoista tarkoitetaan rahastoja, joita hoidetaan aktiivisesti tavoitteena voittaa rahastolle asetettu vertailuindeksi. Passiiviset rahastot taas ovat rahastoja, joiden tavoitteena on seurata rahaston kohdeindeksin kehitystä. Toisin sanoen passiiviset rahastot ovat indeksirahastoja, jotka sijoittavat rahastolle asetetun kohdeindeksin mukaisesti kohteisiin samassa suhteessa kuin kohteiden paino on kohdeindeksissä (Sijoitusrahasto-opas, 8–9). Rahastoja luokiteltaessa sijoituspolitiikan mukaan voidaan ne jakaa lyhyen koron rahastoihin, pitkän koron rahastoihin, osakerahastoihin sekä yhdistelmärahastoihin (Sijoitusrahasto-opas, 7). Sijoituspolitiikan mukaisesti luokiteltaessa rahaston nimi siis riippuu rahaston varojen sijoituskohteesta. Riippuen rahastosta varojen sijoituskohteena voivat olla korkotuotteet eli muun muassa käteinen, erilaiset sitoumukset ja todistukset sekä joukkolainat tai yritysten osakkeet tai korkotuotteiden ja osakkeiden yhdistelmä (Sijoitusrahasto-opas, 7–8).

Edellä mainittujen erilaisten rahastojen lisäksi sijoittajalla on valittavanaan useita muitakin rahastoja sijoituskohteeksi, kuten Hedge fund -rahastot sekä ETF:t. Hed-

ge fund -rahastot tavoittelevat markkinatilanteesta riippumatta positiivista tuottoa. Näin ollen kyseiset rahastot eroavat perinteisistä rahastoista, joiden menestys riippuu markkinoiden kehityksestä. ETF:t taas ovat yleensä indeksirahastoja, jotka noteerataan pörssissä. Lisäksi on olemassa rahasto-osuusrahastoja, jotka sijoittavat rahaston varoja toisiin rahastoihin, sekä vipurahastoja, jotka tavoittelevat keskimääräistä parempaa tuottoa pitkällä aikavälillä käyttämällä hyödyksi johdannaisia. Viime aikoina sijoittajille on tullut tarjolle myös raaka-aineisiin, kiinteistöihin ja metsään sijoittavia rahastoja. (Sijoitusrahasto-opas 2015, 9–10.)

Sijoittajan sijoittaessa varojaan rahastoon ostaa hän tällöin rahastoyhtiön tarjoaman palvelun merkitsemällä rahasto-osuuksia, jotka tuottavat rahastossa olevaan omaisuuteen yhtäläiset oikeudet (Anderson & Tuhkanen 2004, 288). Nämä rahasto-osuudet voivat erota toisistaan tuoton jakamisen osalta, sillä rahastolla voi olla sekä tuotto-osuuksia että kasvuosuuksia (Sijoitusrahasto-opas 2015, 6). Rahaston tuotto-osuudet jakavat vuosittaisen tuoton tuotto-osuuksien omistajille, jolloin rahaston arvo vähenee tuoton verran. Kasvuosuuudet eroavat tuotto-osuuksista siten, että niissä ei jaeta vuosittaista tuottoa, jolloin tuotto kasvattaa osuuden arvoa. Näin ollen tuoton jakaminen osuuksien omistajille vaikuttaa rahasto-osuuden arvoon. Tämän lisäksi rahasto-osuuden arvoon vaikuttaa osuuksista muodostuva rahastopääoma. Rahastopääoma vaihtelee sekä rahasto-osuuksien merkitsemisten ja lunastamisten mukaan että rahaston omistamien arvopapereiden ja muiden sijoituskohteiden markkina-arvojen muutosten mukaan (Sijoitusrahasto-opas, 5).

Joukkolainat

Joukkolainat eli joukkovelkakirjalainat ovat yritysten tai yhteisöjen liikkeelle laskevia pitkäaikaisia velkakirjoja (Kallunki ym. 2007, 98). Näillä joukkolainoilla on nimellisarvo eli velkakirjaan merkitty arvo, joka voidaan maksaa sijoittajalle takaisin joko kertalyhennyksenä tai lainan lyhennysohjelman kautta koron maksun yhteydessä (Anderson & Tuhkanen 2004, 178; Finanssivalvonta 1.8.2011). Nimellisarvon lisäksi joukkolainalle on määriteltävä korko eli tuotto, joka voi olla kiinteä tai vaihtuva (Anderson & Tuhkanen, 177). Joukkolainan koron ollessa kiinteä eli niin sanottu kuponkikorko, maksetaan määritetty korko-% vuosittain sijoittajalle. Vaihtuvakorkoinen joukkolaina on puolestaan sidottu markkinakorkoon ja lainalle määritettyyn marginaaliin. Tällöin joukkolainan korko vaihtelee markkinakoron korko-

kauden mukaisesti. Lisäksi joukkolaina voi olla niin sanottu nollakuponkilaina, jolle ei makseta korkoa, vaan tuotto perustuu hankintahinnan ja nimellisarvon väliseen erotukseen.

Joukkolainoja sijoittaja voi ostaa joko suoraan joukkolainan liikkeellelaskijalta tai jälkimarkkinoilta toisilta sijoittajilta (Kallunki ym. 2007, 99). Ostessaan joukkolainan suoraan liikkeellelaskijalta ostaa sijoittaja velkakirjan niin sanotusta joukkolainaemissiosta, jossa lainan liikkeellelaskija tarjoaa joukkolainaan oikeuttavia velkakirjoja sijoittajien merkittäväksi. Tällöin joukkolainan hinta on lähellä velkakirjan nimellisarvoa, kun taas jälkimarkkinoilla hinta voi poiketa merkittävästi nimellisarvosta (Anderson & Tuhkanen 2004, 178). Tämä joukkolainan hinnan vaihtelu perustuu korkotason vaihteluun, jota käsiteltiin alaluvussa 2.2.2 (Anderson & Tuhkanen, 187). Hinnan vaihtelun lisäksi joukkolainojen jälkimarkkinoissa on huomioitava niiden vähäisempi aktiivisuus verrattuna osakemarkkinoihin (Finanssivalvonta 2015b).

Johdannaiset

Nimensä mukaisesti johdannaiset ovat muista sijoitusinstrumenteista johdettuja sijoitusinstrumentteja (Kallunki ym. 2007, 117–118). Näin ollen johdannaisen arvo määräytyy johdannaisen kohteena olevan sijoitusinstrumentin eli kohde-etuuden arvon mukaan. Tämä johdannaisen kohde-etuus voi olla muun muassa osake, valuutta tai korko. Sijoitusinstrumenttina johdannaisia käytetään sijoitusten suojaamisessa kurssilaskuja vastaan tai sijoituksen tuotto-odotuksen kasvattamiseksi. Tämä perustuu johdannaisen suomiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin myydä tai ostaa johdannaisen kohde-etuus ennalta määrättyinä ajankohtana ennalta määrättyyn hintaan. Markkinoilla sijoittajalle on tarjolla sekä vakioituja että vakioimattomia johdannaisia. Vakioiduilla eli standardimuotoisilla johdannaisilla käydään kauppaa johdannaispörssissä, kun taas pankit ja pankkiiriliikkeet voivat välittää vakioimattomia johdannaisia, joiden sopimusehdot perustuvat välittäjien omiin sääntöihin.

Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset

Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset ovat lyhytaikaisia korkosijoituksia (Kallunki ym. 2007, 96). Tällöin raha sijoitetaan lyhyen juoksuajan eli maturiteetin omaaviin joukkolainoihin tai talletuksena pankin käyttötilille tai määräaikaistileille. Sijoi-

tuskohteena nämä kohteet ovat sijoittajan näkökulmasta kaikkein vähäriskisimpiä, vaikkakin ne sisältävät samanlaisia riskejä kuin pitkäaikaiset korkosijoitukset (mts. 96 & 98). Varsinkin talletusten osalta riskiä madaltaa yksityishenkilöiden, yhdistysten ja yritysten talletusten kuuluminen talletussuojan piiriin (Kallunki ym., 98; Finanssivalvonta 2015a). Tämän talletussuojan tarkoituksena on turvata talletusten takaisinmaksu aina 100 000 euroon asti asiakasta kohden tilanteessa, jossa pankki ei itse pysty maksamaan asiakkaiden talletuksia (Finanssivalvonta 2015a).

3.2.2 Arvopaperin valitseminen

Arvopaperia valittaessa lähestymistapana voidaan käyttää joko top down- tai bottom up -tekniikoita (Kallunki ym. 2007, 147). Tällöin arvopaperin valintaa siis lähestytään tekniikasta riippuen yleisestä talouden tilanteesta tai yksittäisen yrityksen tai liikkeellelaskijan näkökulmasta. Top down -tekniikka tarkastelee yleisen talouden tilannetta ja pyrkii selvittämään kulloisenkin markkinatilanteen eri markkinoiden (rahamarkkinat, korkomarkkinat ja osakkeet) keskinäistä arvostusta (mts. 144). Täten top down -tekniikka ottaa kantaa sijoitettavan varallisuuden allokaatioon ja siten on myös sidoksissa voimakkaasti sijoittajan riskiprofiiliin. Bottom up -tekniikalla taas etsitään yli- tai aliarvostettuja arvopapereja erilaisten arvonmäärittysmallien avulla (mts. 145). Tämä tekniikka on huomattavasti top down -tekniikkaa työläämpi, koska tällöin useille yrityksille tehdään ennusteet ja niiden pohjalta arvonmääritykset. Samalla kyseinen tekniikka vaatii myös merkittävästi enemmän osaamista sijoittajalta kuin top down -tekniikka. Tämän vuoksi kokemattoman sijoittajan kannattaa mieluummin lähestyä arvopaperin valintaa enemmänkin top down -tekniikalla sekä samalla yhdistää tämä tekniikka sijoitusrahaston valintaan. Tällöin sijoittaja pystyy lähestymään arvopaperin valintaa mahdollisimman helposti ja myös ostamaan itselleen rahaston tarjoaman asiantuntijapalvelun. Toki sijoittaja voi myös hyödyntää päätöksenteossa muun muassa erilaisten yritysten tarjoamia analyysipalveluita ja suosituksia, joiden avulla sijoittaja pystyy lähestymään arvopaperin valintaa bottom up -tekniikalla ilman, että itse laatii arvonmäärittystä.

Riippumatta arvopaperin valinnassa lähestymistapana käytetystä tekniikasta, sijoittamisessa on aina tärkeää, että sijoittaja itse tuntee sijoituskohteen. Täten sijoittajan kannattaa perehtyä mahdollisena sijoituskohteena olevan yrityksen tai rahaston toimintaan ennen kuin toteuttaa sijoituksen. Yksinkertaisimmillaan sijoittaja pystyy hakemaan tietoa sijoituskohteesta muun muassa tämän verkkosivuilta, tilinpäätöksistä ja osavuosikatsauksista, erilaisista lehtiartikkeleista sekä rahaston rahasto- ja avaintietoesitteestä. Haettaessa tietoa kannattaa esimerkiksi yrityksen kohdalla keskittyä siihen, mistä yrityksen liiketoiminta koostuu, millainen yrityksen taloudellinen tilanne on kyseisellä hetkellä ja miltä tulevaisuuden näkymät näyttävät. Tällöin sijoittaja saa jo melko hyvän kuvan tutkittavasta yrityksestä sijoituskohteena.

Yksittäistä arvopaperia valittaessa sijoittaja voi myös kiinnittää huomiota sijoituskohteen vastuullisuuteen tai eettisyyteen. Lähtökohdiltaan nämä kaksi sijoitustyyliä ovat hyvin erilaisia, vaikkakin yleensä käsitteinä sekoittuvat toisiinsa (Leskinen 2016). Eettisessä sijoittamisessa sijoittajan toiminnalle tuoton lisäksi voi olla henkilökohtaisten näkemysten mukaisia tavoitteita, jotka pois sulkevat sijoituksen tekemisen johonkin kohteeseen. Tällöin sijoittaja on siis valmis luopumaan kokonaan sijoituksen mahdollisesti tarjoamasta tuotosta, jos sijoituskohde ei sovellu sijoittajan eettisiin näkemyksiin. Vastuullisessa sijoittamisessa tuotto pyritään puolestaan maksimoimaan ilman kompromisseja siten, että sijoituspäätöstä tehdessään sijoittaja varmistuu olennaisista yrityksen arvoon vaikuttavista tekijöistä. Vastuullista sijoittamista ohjaa Yhdistyneiden Kansakuntien laatimat vastuullisen sijoittamisen periaatteet, jotka käsittelevät yrityksen ympäristöön, yhteisöön ja hallintoon liittyvien tekijöiden huomioonottamista sijoituspäätöksen teossa (YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet 2017).

Lopulta yksittäisten arvopaperien valitsemisessa kaikkein tärkeintä on pidättäytyä omassa sijoitussuunnitelmassa sekä muistaa yksinkertainen viisaus: ”jos en ymmärrä, en sijoita” (Anderson & Tuhkanen 2004, 177).

3.3 Sijoitusten toteuttaminen sekä seuranta ja raportointi

Omat sijoituspäätöksensä sijoittaja voi lopulta toteuttaa joko itsenäisesti arvopaperivälittäjän kautta tai turvautuen ulkopuolisiin palveluihin (Anderson & Tuhkanen 2004, 60). Sijoitusten toteuttamistapaa valittaessa on hyvä muistaa oma tietotaitotaso sijoittamisesta, sillä itsenäisesti tehdyt sijoituspäätökset vaativat sijoittajalta enemmän tietämystä (Kallunki ym. 2007, 260). Tämän vuoksi aloittelevalle sijoittajalle olisi suotavaa kääntyä oman pankin sijoitusneuvojan puoleen varsinkin, jos kyseessä on suuri sijoitettava pääoma. Toki tällöin huomioitavaa on, että pankeilla on omat intressinsä, minkä vuoksi kriittinen suhtautuminen sijoitusneuvojan suosituksiin on tärkeää (Summarum, [16.2.2017]).

Päätettäessä sijoitusten toteuttamiseen käytettävää arvopaperivälittäjää tai sijoituspalvelun tarjoajaa on kiinnitettävä huomiota myös sijoitusten tekemisestä aiheutuviin kuluihin, joissa on eri toimijoiden sekä muun muassa eri rahastojen välillä suuriakin eroja (Summarum, [16.2.2017]; Sijoitusrahasto-opas 2015, 13–14; Rahastosijoittaminen 2015). Tällaisia sijoittamisesta syntyviä kuluja ovat merkintä- ja lunastuspalkkiot sekä säilytysmaksut, joista voi syntyä pitkällä aikavälillä hyvinkin suuri sijoitusten tuottoa syövä kuluerä. Näin ollen sijoittajan kannattaa valita mahdollisimman halpa arvopaperivälittäjä ja/tai sijoituskohde. Tällöin sijoittaja pääsee nauttimaan sijoituksen tuottamasta tuotosta lähes kokonaan itse sekä halutessaan pystyy tekemään sijoituksia myös pienemmällä pääomalla siten, että kulut pysyvät maltillisina suhteutettuna sijoitettuun pääomaan.

Toteutettuaan sijoituspäätökset sijoittamisen prosessissa alkaa seurannan ja raportoinnin vaihe. Tässä vaiheessa seurataan salkun sisältöön tehtyjä muutoksia sekä raportoidaan säännöllisesti niistä (Anderson & Tuhkanen 2004, 59–60). Samalla myös seurataan ja raportoidaan ylipäänsä salkun kehittymistä erilaisilla luvuilla. Tämä on oleellinen osa sijoitusprosessia, koska sijoittaminen on lopulta toiminnaltaan hyvin kurinalaista. Sijoittamisessa seuranta ja raportointia voidaan tehdä hyvin monella tapaa. Tärkeintä kuitenkin on, että tätä toteutetaan yhteisössä määriteltyjen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti säännöllisesti ja vähintään sovitulla laajuudella.

4 YHDISTYKSEN SIJOITUSSUUNNITELMA SEKÄ EHDOTETTAVA SIJOITUSKOKONAISUUS

4.1 Toimeksiantajan esittely

Tämän työn toimeksiantajana on Seinäjoen ammattikorkeakoulussa toimiva yhdistys, joka on perustettu vuonna 1996. Kyseisellä yhdistyksellä on ammattikorkeakoululain (L 14.11.2014/932) 6 luvun 41§:ään perustuva asema. Kyseisen lain mukaan ammattikorkeakoulussa on oltava opiskelijakunta, joka on jäsentensä yhdessä ja opiskelijoiden etua ajava yhdistys. Edunvalvonnan lisäksi yhdistys järjestää erilaisia tapahtumia opiskelijoille. Tällä hetkellä työn toimeksiantajalla on noin 2900 jäsentä. Yhdistyksen jäsenistöstä vuosittain valitaan yhdistykselle 20-jäseninen edustajisto sekä 8-jäseninen hallitus. Samalla yhdistys työllistää 4 henkilöä sekä omistaa osakeyhtiön.

4.2 Tutkimusmenetelmä, aineiston hankinta sekä analysointi

Opinnäytetyön tutkimuksellinen osuus tulee jakautumaan tavoitteiltaan kahteen osaan. Nämä osat ovat toimeksiantajan taustojen, riskinsietokyvyn ja tavoitteiden selvittäminen sijoittamiseen liittyen sekä näitä vastaavien sijoituskohteiden selvittäminen. Näiden osien erilaisten tavoitteiden luonteen ja erilaisten haastattelukohteiden vuoksi joudutaan myös tutkimuksellisessa osuudessa käyttämään kahta eri laadullista tutkimusmenetelmää, jotka ovat teemahaastattelu ja avoin haastattelu. Näistä menetelmistä teemahaastattelua tullaan käyttämään opinnäytetyön toimeksiantajan haastattelussa ja avointa haastattelua sijoituskohteiden selvittämiseen.

Käytettävistä tutkimusmenetelmistä teemahaastattelussa käsitellään tutkimusongelmaan liittyen keskeisiä käsitteitä, jotka tulisi käsitellä tutkijan pystyäkseen vastaamaan tutkimusongelmaan (Vilkkä 2015, 124). Näin ollen teemahaastattelu soveltuu parhaiten juuri toimeksiantajan haastatteluun, koska sijoitussuunnitelmaa laadittaessa ja sopivien sijoituskohteiden selvittämisessä tulee tietää tiettyjä asioita työn toimeksiantajaan liittyen. Avoimessa haastattelussa taas tutkimusongelmasta keskustellaan haastateltavan ehdoilla siten, että haastateltava voi kertoa

asiasta vapaasti omista näkökulmistaan (mts. 126). Tämän vuoksi avoin haastattelu sopii parhaiten sijoituskohteiden selvittämiseen, koska tällöin haastateltavana toimii sijoitusalan ammattilainen, joka antaa oman näkemyksensä sijoituskohteista riskinsietokykyyn ja tavoitteisiin nähden. Avoimen haastattelun myötä tilanne myös etenee samoin kuin sijoitusalan ammattilaisen palvellessa ketä tahansa asiakasta.

Opinnäytetyön tutkimus jakautuu siis kahteen osuuteen, joista ensimmäisenä toteutettiin työn toimeksiantajalle suunnattu teemahaastattelu. Tämän teemahaastattelun tavoitteena oli selvittää sijoitussuunnitelman laatimisen sekä sijoituskohteiden hankkimisen avuksi yhdistyksen tavoitteita sijoittamiselle, riskinsietokykyä, tuotto-odotusta ja toimeksiantajan taustoja. Tätä haastattelua varten oli laadittu haastattelulomake (Liite 1). Haastattelulomake lähetettiin myös ennakoon toimeksiantajan edustajille nähtäväksi. Toimeksiantajan haastattelu toteutettiin ryhmähaastatteluna, jossa haastattelijan lisäksi paikalla oli toimeksiantajaa edustamassa yhdistyksen työntekijä sekä yhdistyksen hallituksen ja edustajiston puheenjohtajat. Toimeksiantajalle toteutetun haastattelun tulosten perusteella toteutettiin tutkimuksen toinen osuus, jossa haastateltiin erään pankin sijoituspäällikköä käyttämällä haastattelumenetelmänä avointa haastattelua. Pankissa työskentelevän sijoituspäällikön haastattelulla tutkimuksessa haettiin yhdistykselle mahdollisesti sopivaa sijoituskokonaisuutta.

Molemmat haastattelutilanteet nauhoitettiin sekä myöhemmässä vaiheessa litteroitiin eli nauhoitetut aineistot muutettiin tekstimuotoon (Vilkka 2015, 137). Näitä litteroituja aineistoja analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Menetelmässä pyritään löytämään tutkimusaineistosta jonkinlainen toiminnan logiikka tai aineiston ohjaamana tyyppikertomus pelkistämällä aineistoa siten, että jäljellä on olennainen informaatio (mts.163–164). Tämän perusteella saatua tulkintaa kyseisessä menetelmässä tarkastellaan teoreettisen viitekehyksen avulla (mts. 170). Aineistolähtöinen sisällönanalyysi soveltuu tutkimuksen molempiin osuuksiin juuri siksi, että tutkimuksen molemmissa osuuksissa pyritään ymmärtämään muun muassa toimeksiantajan tavoitteita sijoittamiselle ja riskinsietokykyä sekä erilaisten sijoituskohteiden soveltuvuutta toimeksiantajana toimivalle yhdistykselle. Samalla myös tutkimusaineistosta saatua informaatiota verrataan teoriaan ja tätä kautta luodaan

kokonaisuutena sijoitussuunnitelma ja ehdotus sijoituskokonaisuudesta yhdistykselle.

4.3 Haastattelututkimusten tulokset

Tässä alaluvussa käydään lävitse toteutettujen haastattelututkimusten tuloksia sijoitussuunnitelman ja sijoituskohteiden osalta. Aluksi alaluvussa tulosten osalta käsitellään toimeksiantajalle toteutetun haastattelun tuloksia sijoitussuunnitelman laatimisen näkökulmasta, minkä jälkeen esitellään pankin sijoituspäälliköltä saatu ehdotus sijoituskokonaisuudesta. Tässä alaluvussa käsiteltyjen haastattelutulosten ja myöhemmin alaluvussa 4.4 esitettyjen johtopäätösten perusteella on työssä myös laadittu yhdistykselle sijoitussuunnitelma, joka on opinnäytetyön liitteenä (Liite 2).

4.3.1 Sijoitussuunnitelman laatiminen

Sijoitussuunnitelman laatiminen on sijoittamisen prosessin tärkeimpiä vaiheita, koska se ohjaa sijoittamista kokonaisuutena. Tätä osuutta tutkimuksessa tutkittiin haastattelemalla työn toimeksiantajaa. Haastattelun keskeisten tulosten esittämisessä käytetään jo haastattelulomakkeessa (Liite 1) olleita teemoja.

Taustaa sijoittamiselle aloittamiselle

Toimeksiantajana toimivalla yhdistyksellä on toimintavuosiensa aikana kertynyt kohtuullisen suuri pääoma tilille, jolta tämänhetkisen korkotilanteen vuoksi ei saa haastateltavien mukaan minkäänlaista tuottoa. Tämä on ajanut yhdistyksen miettimään pankkitilin sijaan muita vaihtoehtoja pääomalle, jolle yhdistyksessä halutaan kuitenkin tuottoa. Samalla työn toimeksiantajana oleva yhdistys haluaa sijoittamisella terävöittää varainhankintaa ja luoda tätä kautta puskureita myös tulevaisuutta ajatellen.

Yhdistyksen aikaisempi kokemus ja tietämys sijoittamisesta

Yhdistyksen toimintavuosien aikana on tehty muutamia sijoituksia erilaisiin kohteisiin. Tästä huolimatta haastateltavat mainitsevat yhdistyksen kokemuksen sijoittamisesta olevan hyvin vähäistä. Samalla myös yhdistyksellä ei ole suoraan kovinkaan laajaa tietämystä sijoittamisesta vaan tietämys rajoittuu enemmänkin sijoittamisen perusasioihin, kuten pitkäjänteisyyden merkityksen, tuotto-odotuksen ja riskin sekä joidenkin sijoitusinstrumenttien ymmärtämiseen. Laajempi kokemus ja tieto sijoittamisesta tulevat puolestaan lähinnä yhdistyksen toimijoilta ja tarvittaessa pankilta. Kuitenkaan yhdistyksen toimijoiden tarjoamaa kokemusta ja tietämystä sijoittamisesta yhdistyksellä ei aina ole välttämättä käytettävissä, koska haastateltavat kertovat toimijoiden ja samalla heidän tietämyksensä vaihtelevan vuosittain. Toki yhdistyksen sisällä työntekijät pysyvät vuosittain samoina ja tätä kautta yhdistys pystyy kerryttämään kokemusta ja tietämystä, joka pysyy yhdistyksen käytettävissä myöhemmässäkin vaiheessa.

Yhdistyksen talous nyt ja tulevaisuudessa sekä sijoitettava pääoma

Yhdistyksen tämänhetkistä taloudellista tilannetta haastateltavat kuvaavat kohtuullisen vakaaksi. Vakaan taloudellisen tilanteen lisäksi yhdistyksellä on samalla myös maksuvalmiutta. Tulevaisuuden osalta yhdistyksessä puolestaan nähdään mahdollisia yhdistyksen talouteen vaikuttavia haasteita ja uhkia, joihin yhdistyksen sisällä on kiinnitetty huomiota ja reagoitu.

Sijoitettava pääoma on yhdistyksen toiminnan aikana kertynyttä ylimääräistä varallisuutta, jota yhdistys ei tarvitse päivittäisen toiminnan rahoittamiseen. Tämä sijoitettava pääoma on siis mitoitettu yhdistyksessä siten, että yhdistys ei todennäköisesti joudu lunastamaan sijoituksiaan ennenaikaisesti vaan sijoitettava pääoma voi olla pitkäänkin kiinni sijoituksissa. Lisäksi sijoitettava pääoma on mitoitettu siten, että yhdistykselle ei käy huonosti, jos pääoman arvo laskee merkittävästi. Sijoitettavaa pääomaa laskettaessa yhdistyksessä on myös huomioitu varakassa eli tilille on jätetty varallisuutta, joka toimii tarvittaessa eräänlaisena puskurina. Näin ollen yhdistyksessä on varauduttu varakassan myötä myös mahdollisiin tulevaisuudessa oleviin taloudellisiin uhkiin.

Sijoitusaika

Yhdistyksen sijoitusajan pituus on haastateltavien mukaan vähintään yli viisi vuotta eli melko pitkä. Näin ollen yhdistyksessä sijoittamiseen lähdetään pitkäjänteisesti, eikä haluta tehdä jatkuvasti muutoksia sijoituksiin. Yhdistyksellä kuitenkin on valmius odottaa sijoitetun pääoman kanssa pitkä aika.

Tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle sekä yhdistyksen riskinsietokyky

Haastattelukysymyksissä annetuista vaihtoehdoista haastateltavat arvioivat yhdistyksen tuotto-odotuksen olevan 4 %:n luokkaa vuodessa riskillä, että voi hävitä yhtenä vuotena 5 % sijoitetusta pääomasta. Yhdistys siis tavoittelee matalalla riskillä ja rajoitetuilla arvonmuutoksilla suhteellisen matalaa tuottoa. Tätä perustellaan haastattelussa yhdistystoiminnalla, mikä rajoittaa riskinottohalukkuutta ja tuottohakuisuutta. Toisaalta tämä näkemys perustuu jo osaltaan yhdistyksen määritelmään ja yhdistyslakiin, joissa rajoitetaan yhdistysten taloudellista toimintaa.

Sijoitetulle pääomalle yhdistyksessä haetaan matalalla riskillä suhteellisen matalaa tuottoa. Tämä sijoitetulle pääomalle saatu tuotto voi olla sekä pääoman kasvua että sijoituksista ulos jaettua tuottoa. Pääoman suuriin negatiivisiin arvonmuutoksiin yhdistyksessä koetaan reagoinnin olevan vähäistä johtuen pyrkimyksestä pitkäjänteiseen sijoittamiseen. Samalla yhdistyksessä ymmärretään markkinoiden heilunta, joka voi aiheuttaa sijoitetun pääoman arvon merkittävänkin putoamisen. Toisaalta tämä vastaus on ristiriidassa haastattelussa aiemmin saatuun vastaukseen, jonka mukaan yhdistyksessä hyväksyttäisiin vain rajoitetut arvonmuutokset. Toki haastateltavien mukaan yhdistys on valmis myös menettämään osan sijoitetusta pääomasta. Tähän vaihtoehtoon yhdistyksessä on tartuttu jo sijoitettavaa pääomaa määritettäessä. Lopulta kuitenkin yhdistys kokee parhaimmaksi mahdolliseksi hyödyksi sijoituksilleen tilanteen, jossa toteutuu matala tai huomattavasti odotettua parempi tuotto, saadaan sijoituksista vuosittaista ulos jaettua tuottoa sekä tulevaisuudessa mahdollisesti olevat uhat tai haasteet eivät toteutuisi.

Yhdistyksen riskinsietokyvyn haastateltavat arvioivat olevan korkea johtuen osaltaan siitä, että yhdistyksellä on kohtuullisen hyvät puskurit pääoman suhteen. Lisäksi myös tulevaisuudessa mahdollisesti oleviin uhkiin ja haasteisiin yhdistykses-

sä on jo valmistauduttu hyvin. Samalla myös yhdistyksen sisällä on käyty läpi mahdolliset vaikutukset yhdistyksen toimintaan, jos sijoitettu pääoma romahtaisi.

Sijoituskohteissa huomioitavat tekijät

Yhdistyksessä sijoitettaviin kohteisiin halutaan erityisesti kiinnittää kokonaisuutena huomiota pienen riskin ohella tuotteiden eettisyyteen ja läpinäkyvyyteen. Samalla myös halutaan, että sijoituskohteet ovat mahdollisimman helposti ymmärrettäviä ja etteivät ne sisällä julkisuusriskiä. Kuitenkin sijoitettava pääoma on yhteistä rahaa, jonka käyttökohde yhdistyksen pitää pystyä avoimesti kertomaan kenelle tahansa jäsenelle tai yhdistyksen ulko- ja sisäpuoliselle henkilölle. Lisäksi yhdistyksessä halutaan sijoituskohteiden olevan sellaisia, joita ei tarvitse itse aktiivisesti seurata ja jatkuvasti tehdä muutoksia.

4.3.2 Sijoituskokonaisuus

Sijoitussuunnitelman laatimisen jälkeen työssä lähdettiin hakemaan kyseiselle yhdistykselle sopivia sijoituskohteita. Toisin sanoen sijoittamisen prosessissa siirryttiin tavallaan toiseen vaiheeseen eli sijoituspäätösten tekemiseen. Ehdotus yhdistykselle sopivista sijoituskohteista hankittiin haastatteleamalla pankin sijoituspäällikköä. Tässä alaluvussa esitellään haastattelun myötä saatu sijoituskokonaisuus sekä haastattelussa esiin nousseita perusteluja tälle sijoituskokonaisuudelle. Tämä esiteltävä sijoituskokonaisuus on ehdotus, ja näin ollen näistä on vielä muistettava keskustella pankin kanssa ennen lopullisten sijoitusten toteuttamista.

Myöhemmin tässä alaluvussa esiteltävää sijoituskokonaisuutta muodostamaan lähdettäessä pankin sijoituspäällikön haastattelun yhteydessä on kiinnitetty huomiota toimeksiantajana olevan yhdistyksen sijoitusaikaan sekä tuotto-odotukseen. Sijoituspäällikkö mainitsee näiden olevan oleellisia tekijöitä muodostettaessa sijoituskokonaisuutta. Samalla sijoituskokonaisuutta muodostettaessa haastateltava perustelee edellä mainittujen tekijöiden ohella valintoja korkomarkkinoilla vallitsevalla tilanteella sekä toisaalta tutkitulla tiedolla.

Sijoituspäällikön mukaan korkomarkkinoiden tilanne tulee jatkumaan vielä pidemmän aikaa nykyisellään. Nykyinen tilanne on aiheuttanut sen, että tuottoa ei saa

varsinkaan lyhyistä korkosijoituksista, mikä heijastuu haastateltavan mukaan myös talletushinnoitteluun. Kyseinen tilanne johtuu siitä, että tavallaan varmoihin paikkoihin on tulvinut rahaa niin paljon, että hinnat ovat nousseet tasolle, josta tuottoa ei saa. Tämän vuoksi joudutaan sijoituskokonaisuutta rakennettaessa miettimään muita vaihtoehtoja, missä toisaalta pidempi sijoitusaika auttaa. Tällöin valikoimasta myös löytyy tuotteita, joille on mahdollista saada hyvääkin tuottoa maltillisella riskillä. Samalla kuitenkin haastateltava myöntää, että osalla varoista joudutaan ottamaan myös jonkin verran riskiä, että saadaan tuottoa aikaiseksi. Tämä kuitenkin on tehtävä hänen mukaansa järkevästi hajauttaen.

Yhdistyksen sijoituskokonaisuutta pankin sijoituspäällikkö lähtisi rakentamaan kiinteistörahojen, yrityslainojen, osakerahaston sekä korko- ja osakemarkkinoille sijoittavan rahaston ympärille. Nämä ovat tuotteita, joissa sijoittajan on mahdollista saada sekä vuosittaista kassavirtaa että arvonnousua pääomalle. Samalla myös näistä tuotteista kiinteistörahojen ovat hänen mukaansa tuotoltaan vakaita vaihtoehtoja, joihin on virrannut ulkomaistakin rahaa. Näillä kiinteistösijoituksilla voidaan myös sijoituspäällikön mukaan tällä hetkellä korvata korkosijoituksia. Kiinteistörahojen lisäksi haastateltava nostaa esiin edellä mainituista tuotteista vuosittaisen tuoton osalta myös suhteellisen varmana vaihtoehtona osinkoaan kasvattavat yhtiöt. Samalla tästä sijoituspäällikön mainitsemasta sijoituskokonaisuudesta löytyy myös tuote, jossa varainhoitaja huolehtii varojen jakautumisesta eri markkinoiden kesken sekä painotuksista korko- ja osakesijoitusten välillä maailmanmarkkinoiden näkymien mukaisesti. Täten siis muodostaessaan yhdistykselle ehdotusta sijoituskokonaisuudesta huomioi sijoituspäällikkö myös hajautuksen maailmalle. Hänen mukaansa ei voida kuitenkaan suositella ihan puhdasta Suomi-painotusta, koska maailmanmarkkinoihin nähden Suomi edustaa aika pientä osuutta. Näiden tuotteiden kesken hän jakaisi sijoitettavat varat sijoituskokonaisuuden sisällä sekä eri markkinoiden välillä seuraavien taulukoiden mukaisesti.

Taulukko 1. Varojen jakautuminen sijoituskokonaisuuden sisällä

Kiinteistöraho	Yrityslainat	Osakerahasto	Yhdistelmärahasto
10 % + 10 %	10 %	10 %	60 %

Taulukko 2. Varojen jakautuminen perustilanteessa eri markkinoiden välillä

Kiinteistömarkkinat	Korkomarkkinat	Osakemarkkinat
20 %	40 %	40 %

Tällaisella kokonaisuudella sijoituspäällikön mukaan voi hyvin ajatella, että saataisiin 5 % vuosituottoa ilman mitään valtavia arvonheilahteluja, joka tässä ratkaisussa kokonaisuudessaan pysyisi keskimäärin noin 7 %:ssa. Toki haastateltava huomauttaa, että tälläkään hajautuksella ei oltaisi huonona vuonna plussalla, mutta toisaalta hyvänä vuotena voidaan mennä selkeästikin yli keskituoton. Pitkällä aikavälillä kuitenkin haastateltavan mainitseman tutkimustiedon mukaan on äärimmäisen epätodennäköistä, että sijoitukset olisivat miinuksella viiden vuoden sijoitusajalla, jos esimerkiksi ratkaisuna on käytetty yhdistelmää, jossa on puolet korko- ja puolet osakesijoituksia. Tämä johtuu hänen mukaansa siitä, että aika paikkaa markkinaliikkeitä ja tilanteet, joissa sijoitukset ovat miinuksella, ovat pidemmällä ajanjaksolla harvinaisia. Ajan lisäksi haastateltava mainitsee hajautuksen useampaan tuotteeseen auttavan tässä, koska yleensä raha tapaa liikkua paremmin tuottavaan paikkaan. Tätä myös toteutetaan kokonaisuuteen mukaan otetussa yhdistelmärahastossa.

Yhdistyksen sijoituskokonaisuuteen ehdotetuissa tuotteissa on myös huomioitu kyseisen pankin osalta eettisen sijoittamisen säännöt. Tämä pankki ja sen omistama rahastoyhtiö ovat sitoutuneet näihin sääntöihin ja tämän perusteella myös rahastovalikoima sekä sijoituskohteet on sijoituspäällikön mukaan käyty läpi. Lisäksi sijoituspäällikkö kertoo ehdottamissaan kiinteistörahastoissa ja yrityslainoihin sijoittavassa rahastossa olevan listattuna sijoituskohteet kokonaisuudessaan auki. Tällöin sijoittaja pystyy halutessaan perehtymään myös tarkemmin mainittujen rahastojen sisältöön.

OP Yrityskorko Eurooppa 2/2017

OP Yrityskorko Eurooppa on joukkovelkakirjamuotoinen sijoitus, jossa varat on hajautettu 75 eurooppalaisen yhtiön luottoriskiin. Rahaston sisällä sijoituskohteeksi nämä yhtiöt ovat valikoituneet Markit iTraxx® Europe Crossover Series 27 -luottoriski-indeksiin mukaan. Tämä indeksi koostuu 75 eurooppalaisen yhtiön luottoriskistä. Indeksiiin kuuluvat yhtiöt luokitellaan High Yield -kategoriaan eli ne edus-

tavat alentunutta luottoluokituskantaa, mikä nostattaa lainojen tuottovaatimusta. (OP Yrityskorko Eurooppa 2/2017 2017.)

Rahaston tuotto määräytyy vuosittain laskennalliselle pääomalle maksettavasta kiinteästä korosta (4,20 %) sekä laina-ajan lopussa takaisinmaksettavan pääoman ja merkinnässä maksetun summan erotuksesta. Tähän sijoittajan saamaan tuottoon vaikuttaa mahdolliset luottovastuutapahtumat, joilla tarkoitetaan yhtiön konkurssia, maksuhäiriötä, velkojen uudelleenjärjestelyä tai valtion väliintuloa. Mahdolliset luottovastuutapahtuvat pienentävät sijoitukselta saatavaa tuottoa, koska ne pienentävät laskennallista ja takaisinmaksettavaa pääomaa. Riskiltään sijoitus edustaa keskimääräistä riskiluokkaa. (OP Yrityskorko Eurooppa 2/2017 2017.)

OP-Maltillinen

OP-Maltillinen on sijoitusrahasto, joka sijoittaa varansa maailman korko- ja osakemarkkinoille. Näin ollen rahasto on muodoltaan yhdistelmärahasto. Rahaston varoista normaalissa tilanteessa sijoitetaan 50 % korkomarkkinoille ja 50 % osakemarkkinoille. Näiden sijoitusten painotukset voivat kuitenkin vaihdella markkina-tilanteesta riippuen 30–70 %:n välillä. Pääasiassa rahasto toteuttaa sijoituksensa muiden OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen kautta. Lisäksi rahasto voi sijoittaa varojaan johdannaisinstrumentteihin suojautuakseen markkinoiden muutoksilta, korvatakseen suoria sijoituksia sekä tehostaakseen muutoin salkunhoitoa. Kyseessä oleva rahasto on kasvuosuus, joka siis sijoittaa sijoituskohteista saamansa tuotot uudelleen rahastoon. Riskiluokitukseltaan rahastoon liittyy maltillinen riski hinnan vaihtelusta. (OP-Maltillinen 2017.)

OP-Suomi Arvo

Kyseessä oleva rahasto on Suomen osakemarkkinoille arvoyhtiöiden osakkeisiin sijoittava rahasto. Rahasto siis sijoittaa varojaan sellaisiin suomalaisiin yhtiöihin, joiden arvostustaso on matala suhteessa oman pääoman määrään, tulostasoon tai kannattavuuteen. OP-Suomi Arvo -rahasto toteuttaa sijoituksensa pääasiassa suorien osakesijoitusten kautta hajautetusti tyypillisesti noin 20–40 yhtiön osakkeisiin. Toki rahasto voi myös sijoittaa varojansa johdannaissopimuksiin suojautuakseen markkinoiden muutoksilta, korvatakseen suoria sijoituksia sekä tehostaakseen muutoin salkunhoitoa. Tavoitteena rahastolla on pitkällä aikavälillä vertailuindeksi-

ään (OMX Helsinki Cap Yield) parempi tuotto. Kyseessä oleva rahasto on kasvusuus. Rahasto myös sisältää korkeaa riskiä hinnan vaihtelusta. (OP-Suomi Arvo 2017.)

OP-Metsänomistaja

OP-Metsänomistaja on erikoissijoitusrahasto, joka sijoittaa varansa suoraan Suomessa sijaitseviin metsäkiinteistöihin. Rahasto voi toki sijoittaa varojaan myös Euroopassa sijaitseviin metsäkiinteistöihin sekä tehdä epäsuoria sijoituksia metsäkiinteistöihin. Lisäksi rahasto voi sijoittaa varojansa johdannaissopimuksiin suojaustakseen markkinoiden muutoksilta, korvatakseen suoria sijoituksia sekä tehostakseen muutoin salkunhoitoa. Rahaston tuotto koostuu pääasiassa metsäkiinteistöjen puunmyynnistä, mutta rahasto voi myös hankkia tuottoa jalostamalla, palstoittamalla ja kaavoittamalla omistamiaan metsäkiinteistöjä sekä hyödyntämällä kiinteistöjen maa-aineksia ja mahdollisia vapaa-ajan arvoja. Rahasto on tuottoosuus, joka siis jakaa vuosittain tuottoa tuloksestaan ulos osuuden omistajille. Riskiltään kyseinen rahasto sisältää maltillista hinnan vaihteluun liittyvää riskiä. (OP-Metsänomistaja 2017.)

OP-Vuokratuotto

Kyseessä on erikoissijoitusrahasto, joka sijoittaa pääasiassa asuntoihin, toimitiloihin ja asuntojen rakentamiseen. Sijoitukset keskitetään rahastossa tyypillisesti kasvukeskuksiin ja muille salkunhoidon houkuttelevimpina pitämille alueille. Kyseisen rahaston tuotto koostuu yleensä pääasiassa vuokratuloista. OP-Vuokratuotto -rahaston arvoon ja tuottoon merkittävästi vaikuttaa yleinen arvon ja vuokratuottojen kehitys Suomen kiinteistömarkkinoilla. Rahasto voi ottaa luottoa sijoitustoimintaa ja omaisuuden hoitamista varten tai erityisestä syystä. Lisäksi rahasto voi pantata omaisuuttaan luottojensa vakuudeksi. Rahasto on tuotto-osuus, jonka sisältämä riski hinnan vaihtelun suhteen on maltillista. (OP-Vuokratuotto 2017.)

4.4 Johtopäätökset

Teorian mukaan siis sijoittamisen aloittamisessa ensimmäisten ja tärkeimpien asioiden joukossa on sijoittajan oman sijoitussuunnitelman laatiminen, jossa sijoitta-

jan tulee myös lopulta pysyä koko sijoittamisen prosessin ajan. Sijoitussuunnitelmaa laadittaessa otetaan kantaa vähintään sijoittajan riskinsietokykyyn, tavoitteisiin, sijoitusaikaan sekä sijoituskohteisiin, joita myös työssä selvitettiin haastatteleamalla työn toimeksiantajaa. Näiden haastattelutulosten perusteella yhdistyksessä siis haetaan sijoittamisella melko pitkällä aikavälillä matalaa tuottoa vuosien saatossa kertyneelle varallisuudelle sekä pyritään terävöittämään omaa varainhankintaa ja luomaan taloudellisia puskureita.

Toimeksiantajalle tehdyssä haastattelussa myös kartoitettiin yhdistyksen riskinsietokykyä, mikä kyseisessä yhdistyksellä on korkea tuloksia ja teoriaa kokonaisuutena ajatellen. Kuitenkaan yhdistys ei halua hyödyntää korkean riskinsietokyvyn tarjoamaa potentiaalia vaan tyytyy alhaisempaan tuottoon ja riskiin. Tätä haastattelussa perusteltiin yhdistystoiminnan luonteella, mihin tuotto-odotusta ja lopullista riskinottohalukkuutta pohdittaessa on yhdistyksessä myös kiinnitetty huomiota. Samalla tuotto-odotus ja riskinottohalukkuus on asetettu yhdistyksessä tavoitteisiin nähden sopivalle tasolle, mikä on teorian mukaan tärkeää ymmärtää oman riskinsietokyvyn ohella sijoittamisessa. Tulosten perusteella huomataan myös, että kyseisen yhdistyksen tuotto-odotus ja riski tulevat tavallaan asettumaan Markowitzin esittämällä tavalla tehokkaalle rajapinnalle. Toisin sanoen yhdistyksen kohdalla tehokkaalta rajapinnalta valitaan sijoitussalkku tietyllä tuotto-odotuksella, joka minimoi sijoituksen riskin. Toki yhdistyksen kohdalla voitaisiin myös valita tehokkaalta rajapinnalta tietyn riskin sisältävä sijoitussalkku, joka maksimoi tuotto-odotuksen. Tämän mahdollistaisi yhdistyksen riskinsietokyky useamman tekijän summana.

Ensinnäkin yhdistyksen talous näyttää olevan haastattelun perusteella nyt ja myös tulevaisuudessa siinä kunnossa, että sijoituksia voidaan lähteä tekemään ilman suurempaa yhdistyksen toimintaa haittaavaa riskiä. Toki tulevaisuudessa on havaittavissa mahdollisia uhkia, mutta niihin yhdistyksessä on jo kiinnitetty huomiota ja reagoitu. Lisäksi sijoitettava pääoma on mitoitettu yhdistyksessä siten, että se on päivittäiseen toimintaan nähden ylimääräistä varallisuutta. Samalla sijoitettavaa pääomaa laskettaessa on huomioitu varakassa, joka mahdollistaa sen, että sijoituksia ei tarvitse olla heti ensimmäisenä lunastamassa tarpeen ilmetessä.

Toiseksi yhdistyksen sijoitusaika on melko pitkä, mikä mahdollistaa korkeamman riskin sijoitusten tekemisen. Tämä johtuu siitä, että sijoitusajan pidetessä sijoittaja pystyy valitsemaan sijoitussalkkuun tuotteita, joissa arvonmuutokset ja täten myös riski sekä tuotto-odotus ovat suurempia. Tällaisten tuotteiden valintaa myös tukisi yhdistyksen pyrkimys pitkäjänteiseen sijoittamiseen sijoitusajan ohella. Korkearisikisemmät tuotteet kuitenkin ovat sellaisia, jotka eivät sovellu lyhyellä aikavälillä tehtävään sijoittamiseen sijoituksen arvon muutosten vuoksi. Tämän vuoksi sijoittamisessa myös on aina muistettava valita pienemmällä riskillä oleva tuote sijoitusajan lyhetessä.

Kolmas yhdistyksen riskinsietokykyä nostattava tekijä on yhdistyksen oma kuvaus riskinsietokyvystään, joka on haastateltavien mukaan korkea kysyttäessä asiaa heiltä. Lisäksi tätä vastausta tukevat myös muut haastattelun riskinsietokykyyn liittyvät vastaukset, kuten esimerkiksi kyky sietää suuria negatiivisia arvonmuutoksia tai tavallaan jopa valmius menettää osa sijoitetusta pääomasta.

Toisaalta haastattelussa nousi esiin myös asia, joka laskee yhdistyksen riskinsietokykyä. Tämä on yhdistyksen kokemus ja tietämys sijoittamisesta. Nämä asiat pohjautuvat hyvin pitkälle tällä hetkellä toimijoiden osaamiseen, jonka saatavuuteen toimijoiden vaihtuvuuden vuoksi ei ole jatkuvaa varmuutta. Samalla myös osaamisen vaihtelevuus rajoittaa valittavissa olevien sijoituskohteiden laajuutta, koska sijoitukset kuitenkin on aina tehtävä sellaisiin kohteisiin, jotka sijoittaja itse ymmärtää kokonaisuutena. Tällöin myös pystytään välttämään tilanteita, joissa tehdään hätiköityjä päätöksiä, koska ei ymmärretä sijoituskohteen käyttäytymistä. Toki pitkällä aikavälillä yhdistykselle kertyy kokemusta sekä tietämystä muun muassa työntekijöille kertyvän tiedon kautta, mikä helpottaa osaltaan yhdistyksen sijoituspäätösten tekemistä myöhemmässä vaiheessa.

Varsinaisen sijoitussuunnitelman laatimisen jälkeen voidaan sijoittamisen prosessi edetä sijoituskohteiden valitsemiseen ja sijoituspäätösten tekemiseen. Tällöin teorian mukaan sijoituskohteiden valitsemista voidaan lähestyä kahdella tavalla, jotka ovat bottom up- ja top down -tekniikka. Näistä tekniikoista haastattelun yhteydessä sijoituspäällikkö käytti top down -tekniikkaa, jolloin siis sijoituskohteiden valitsemista lähestytään eri markkinoiden markkinatilanteiden näkökulmasta sekä huomioiden sijoittajan riskiprofiili. Samalla rakentaessaan yhdistykselle ehdotusta sijoitus-

kokonaisuudesta sijoituspäällikkö pyrkii hajauttamaan kokonaisuuden ympäri maailmaa sekä eri sijoitusinstrumentteihin. Sijoituskokonaisuutta laadittaessa hajauttaminen on kuitenkin tärkeä tekijä, koska sillä voidaan poistaa rahoitusteorian mukaan yksittäisten arvopaperien aiheuttamaa arvonheiluntaa eli toisin sanoen pienentämään sijoituksen riskiä. Tämän vuoksi hajauttaminen on myös syytä huomioida laadittaessa yhdistykselle sijoitussuunnitelmaa.

Sijoituskohteiden hajauttaminen myös mahdollistaa suurempiriskisten tuotteiden valitsemisen sijoituskokonaisuuteen, koska tällöin tavallaan näiden tuotteiden mahdollisesti suuretkin arvonmuutokset katoavat isompaan massaan. Sijoituskokonaisuutta rakennettaessa kuitenkin on osaksi valittava sijoituspäällikön mukaan myös suurempi riskisiä tuotteita, että saadaan pääomalle tuottoa. Tämä sijoituspäällikön näkemys on myös ymmärrettävä, koska muun muassa rahoitusteoriassa mainitaan tuoton ja riskin suhteesta. Sijoituksen tuotto ja riski kuitenkin kulkevat tavallaan käsi kädessä siten, että riskin kasvaessa vaaditaan myös sijoitukselta korkeampaa tuottoa.

Kokonaisuutena ajatellen pankin sijoituspäälliköltä saatu ehdotus kyseiselle yhdistykselle sopivasta sijoituskokonaisuudesta on sellainen, että sitä voi suositella tälle yhdistykselle. Tätä kokonaisuutta rakennettaessa on huomioitu kyseisen yhdistyksen tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle sekä yhdistyksen riskinottohalukkuus. Vaikkakin kokonaisuus sisältää myös riskisempiä kohteita, on sijoituskokonaisuus lopulta matalariskinen. Tämä johtuu siitä, että ehdotettu sijoituskokonaisuus on hajautettu useisiin tuotteisiin sekä markkinoihin. Samalla myös sijoitusaika on sen verran pitkä, että se mahdollistaa tällaisten tuotteiden valitsemisen kokonaisuuteen. Lisäksi sijoituskokonaisuuden tuotto-odotus ja riski on tasapainossa yhdistyksen omiin tavoitteisiin nähden.

Haastattelussa kyseessä oleva yhdistys myös mainitsi haluavansa sijoituskohteiden olevan eettisiä, läpinäkyviä, helppoja ymmärtää sekä julkisuusriskittömiä. Nämä asiat ovat myös hajauttamisen ja tavoitteiden ohella sisällytetty yhdistykselle laadittuun sijoitussuunnitelmaan. Tämä ehdotettu sijoituskokonaisuus myös toteuttaa nämä, koska kyseessä oleva pankki on esimerkiksi hyväksynyt eettisen sijoittamisen säännöt ja täten käynyt lävitse omat rahastonsa sekä sijoituskohteensa. Nämä tuotteet ovat sisällöltään, tuoton muodostumiseltaan ja riskiltään myös

helppoja ymmärtää tutustumalla esimerkiksi kyseisten tuotteiden avaintietoesitteisiin. Samalla näistä on helppo selvittää konkreettisesti, mihin varat näiden tuotteiden sisällä on sijoitettu, koska sijoituskohteet on listattu auki muun muassa molempien kiinteistörahastojen ja OP Yrityskorko Eurooppa 2/2017 -rahaston osalta.

Ehdotetussa sijoituskokonaisuudessa on toki muutama huomionarvoinen tekijä, joihin kannattaa kiinnittää huomiota. Tässä sijoituskokonaisuudessa on korkeat kulut muun muassa hallinnointipalkkioissa, joista myös ajan myötä syntyy merkittävä sijoituksen tuottoa syövä tekijä. Lisäksi sijoituskokonaisuus on rakennettu nimenomaan pankin omien tuotteiden ympärille. Näin ollen yksi vaihtoehto on myös miettiä vastaavatyylisellä sijoituskokonaisuuden rakenteella muita tuotteita, joissa on pienemmät kulut. Tällöin vaihtoehtoina sijoituskokonaisuuden sisältäviksi tuotteiksi nousevat indeksirahastot sekä ETF:t, joissa tyypillisesti on pienemmät kulut.

5 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön aiheena oli sijoittaminen osana yhdistyksen talouden suunnittelua ja hallintaa. Työn tavoitteena oli laatia yhdistykselle oma sijoitussuunnitelma sekä hankkia heidän tarpeeseensa sopiva ehdotus sijoituskokonaisuudesta. Samalla myös opinnäytetyöstä pyrittiin luomaan ohjeellinen kokonaisuus, jonka avulla yhdistyksessä voidaan suunnitella omaa sijoitustoimintaa nyt ja tulevaisuudessa. Näillä tavoitteilla pyrittiin kokonaisuutena tehostamaan yhdistyksen taloudenhallintaa sekä antamaan raamit yhdistyksen sijoitustoiminnalle.

Kyseiseen aiheeseen liittyen löytyi hyvin paljon aikaisempia tutkimuksia, kirjallisuutta sekä muita lähteitä, joita hyödyntäen työssä laadittiin teoriaosuus. Työn teoriaosuudessa käsiteltiin yhdistystä käsitteenä sekä sen toimintaa, minkä lisäksi yleisesti sekä yhdistyksen osalta perehdyttiin käytettävissä oleviin rahoitusmuotoihin. Pääpaino teoriaosuudessa oli kuitenkin sijoittamisella. Sijoittamisen osalta työssä käsiteltiin sijoittamisen prosessiin sisältyviä asioita sekä tämän ohella rahoitusteoriaa, yleisimpiä sijoittamiseen liittyviä riskejä sekä sijoitusinstrumentteja.

Työn teoriaosuuteen pohjautuen opinnäytetyön empiirisessä eli tutkimuksellisessa osuudessa toteutettiin kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tämä tutkimus jakautui tavoitteeltaan kahteen osuuteen, jotka olivat yhdistyksen taustojen, riskinsietokyvyn ja tavoitteiden selvittäminen sekä tämän perusteella ehdotuksen hankkiminen mahdollisesta sijoituskokonaisuudesta. Tutkimuksen molemmat osuudet toteutettiin haastatteluilla, joista kerätty aineisto litteroitiin ja lopulta analysoitiin käyttäen menetelmänä aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Tämän työn tutkimuksessa saatiin selville, että kyseinen yhdistys tavoittelee omalla sijoitustoiminnallaan toimintavuosiensa aikana tilille kertyneelle varallisuudelle matalaa tuottoa sekä tulevaisuutta ajatellen taloudellisten puskurien luomista ja oman varainhankinnan tehostamista. Samalla opinnäytetyössä todettiin yhdistyksen hakevan matalampaa tuottoa, mitä heidän riskinsietokykynsä lopulta mahdollistaisi. Toki tässä yhteydessä myös huomattiin Markowitzin oletuksen tehokkaasta rajapinnasta toteutuvan yhdistyksen osalta. Tavoitteiden ja riskinsietokyvyn lisäksi yhdistyksen haastattelutuloksista saatiin selville heidän toiveita sijoituskohteista. Näiden haastattelutulosten avulla työssä laadittiin yhdistykselle oma sijoitussuun-

nitelma sekä hankittiin ehdotus yhdistykselle sopivasta sijoituskokonaisuudesta haastatteleamalla pankin sijoituspäällikköä. Tämän haastattelun perusteella saatiin työssä selville, että nykyinen markkinatilanne osaltaan sulkee pois vaihtoehtoista sijoituskohteita. Samalla sijoituspäällikön haastattelun myötä huomattiin syvällisemmin hajauttamisen ja tuoton merkitys suhteessa riskiin.

Tämä opinnäytetyö on merkityksellinen työn toimeksiantajalle, koska kyseinen yhdistys pystyy käyttämään työssä laadittua sijoitussuunnitelmaa omana virallisena dokumenttina sekä voi käyttää hankittua ehdotusta, joko suoraan tai pohjana rakentaessaan omaa sijoituskokonaisuutta. Samalla myös työ on kokonaisuutena hyödynnettävissä kenen tahansa sijoittamisen suunnitteluun, koska se sisältää tärkeitä varsinkin sijoittamisen aloittamisen osalta huomioitavia tekijöitä. Työn tutkimuksellisessa osuudessa huomioitavaa kuitenkin on se, että tutkimusaineisto on ollut melko suppea. Tämä johtuu siitä, että työssä jouduttiin aikataulullisten syiden vuoksi luopumaan useamman pankin haastattelusta. Tämän työn myötä kyseiselle yhdistykselle sopiva mahdollinen jatkotutkimusaihe tulevaisuutta ajatellen on seuranta- ja raportointikriteerien valitseminen sekä seuranta- ja raportointipohjan luominen sijoituksille.

LÄHTEET

- Ala-Riihimäki, V-J. 2016. Sijoitustoiminta yrityksen talouden hallinnan osa-alueena: Sijoitus suunnitelman laatiminen toimeksiantajalle. [Verkkajulkaisu]. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. SeAMK Liiketalous ja Kulttuuri. Liiketalouden koulutusohjelma. Taloushallinto. [Viitattu 23.2.2017]. Saatavana: http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/120624/Ala-Riihimaki_Veli-Jussi.pdf?sequence=1
- Anderson, N. & Tuhkanen, J. 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. Helsinki: Edita.
- Finanssivalvonta. 1.8.2011. Kulut ja tuotot. [Verkkosivu]. [Viitattu 28.6.2016]. Saatavana: http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Jvk/Kulut_tuotot/Pages/Default.aspx
- Finanssivalvonta. 2015a. Talletussuoja. [Verkkosivu]. [Viitattu 9.8.2016]. Saatavana: <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Asiakkaansuoja/Korvausrahoitus/Talletussuoja/Pages/Default.aspx>
- Finanssivalvonta. 2015b. Joukkovelkakirjalainat. [Verkkosivu]. [Viitattu 28.6.2016]. Saatavana: <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Jvk/Pages/Default.aspx>
- Kallunki, J-P., Niemelä, J. & Martikainen, M. 2007. Ammattimainen sijoittaminen. 5. uud. p. Helsinki: Talentum.
- Kytönen, E. 2016. Yritystoiminnan rahoitus. Opetusmoniste. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Julkaisematon.
- Käenmäki, M. 5.8.2015. Ota termit haltuun, aloitteleva sijoittaja! [Verkkosivu]. [Viitattu 26.5.2016]. Saatavana: <https://ajassa.nordea.fi/talous-sijoittaminen/fakta/ota-termit-haltuun-aloitteleva-sijoittaja/>
- L 11.6.1999/731. Perustuslaki.
- L 14.11.2014/932. Ammattikorkeakoululaki.
- L 26.5.1989/503. Yhdistyslaki.
- Lampinen, S. 2011. Sijoittaminen pörssiosakkeisiin: Opas aloittelevalle osakesijoittajalle. [Verkkajulkaisu]. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Liiketalou-

- den koulutusohjelma. Yritystoiminnan suuntautumisvaihtoehto. [Viitattu 23.2.2017]. Saatavana: http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/36368/Lampinen_Samu.pdf?sequence=1
- Leskinen, M. 28.9.2016. Eettinen vai vastuullinen sijoitus? [Verkkosivu]. Taloude-
sa. [1.2.2017]. Saatavana: <https://taloudessa.fi/2016/09/eettinen-vai-vastuullinen-sijoitus/>
- Loimu, K. 2010. Yhdistystoiminnan käsikirja. 4. uud. p. Helsinki: WSOYpro2010.
- Loimu, K. 2015. Yhdistyksen ABC: Opas suomalaiseen yhdistystoimintaa. 2. p. Helsinki: Into 2015.
- Markowitz, H. 1952. Portfolio Selection. [Verkkojulkaisu]. The Journal of Finance 7 (1), 77–91. [Viitattu 1.6.2016]. Saatavana: <http://www.gacetafinanciera.com/TEORIARIESGO/MPS.pdf>
- Martikainen, M. & Vaihekoski, M. 2015. Yritysrahoituksen perusteet. 1. p. Helsinki: Sanoma Pro 2015.
- Mattila, S. 2012. Yritysten rahavarojen hoito. [Verkkojulkaisu]. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Myyntityön koulutusohjelma. Rahoitus- ja vakuutuspalvelut. [Viitattu 23.2.2017]. Saatavana: http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/50722/Mattila_Samu.pdf?sequence=1
- Mistä sijoitusriskissä on pohjimmiltaan kyse? 17.6.2012. [Verkkosivu]. Salkunrakentaja. [Viitattu 2.6.2016]. Saatavana: <http://www.salkunrakentaja.com/2012/06/kannattaako-osakepaiminta/>
- Mäkinen, L. 2012. Yrityksen kassasuunnittelu. Helsinki: Yrityskirjat.
- OP Yrityskorko Eurooppa 2/2017. 2017. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: OP Yrityspankki Oyj. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://uusi.op.fi/documents/20556/15110075/Markkinointi+YK+II+2017+SU/57725b91-361c-48a2-8595-c777da8b4a8d>
- OP-Maltillinen. 2017. [Verkkojulkaisu]. OP Yrityspankki Oyj. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.op.fi/FI/Sivukansiot/YHTEISET%20SIS%C4LL%D6T/Henkil%F6/S%E4%E4st%F6%20sijoitus/Sijoitusrahastot/Suomi/Esitteet/OP%20Maltillinen%20esite.pdf>
- OP-Metsänomistaja. 2017. [Verkkojulkaisu]. OP Yrityspankki Oyj. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.op.fi/FI/Sivukansiot/YHTEISET%20SIS%C4LL%D6T/Henkil%F6/S>

<https://www.op.fi/FI/Sivukansiot/YHTEISET%20SIS%C4LL%D6T/Henkil%F6/S%20E4%20st%20F6%20sijoitus/Sijoitusrahastot/Suomi/Esitteet/OP%20Mets%20E4no%20mistaja%20esite.pdf>

OP-Suomi Arvo. 2017. [Verkkajulkaisu]. OP Yrityspankki Oyj. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.op.fi/FI/Sivukansiot/YHTEISET%20SIS%C4LL%D6T/Henkil%F6/S%20E4%20st%20F6%20sijoitus/Sijoitusrahastot/Suomi/Esitteet/OP%20Suomi%20Arvo%20esite.pdf>

OP-Vuokratuotto. 2017. [Verkkajulkaisu]. OP Yrityspankki Oyj. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.op.fi/FI/Sivukansiot/YHTEISET%20SIS%C4LL%D6T/Henkil%F6/S%20E4%20st%20F6%20sijoitus/Sijoitusrahastot/Suomi/Esitteet/OP%20Vuokratuotto%20esite.pdf>

Pesonen, M. 2011. Säästäjästä sijoittajaksi – jokamiehen sijoitusopas. Jyväskylä: Docendo.

Peuhkuri, E. 2014. Yrityksen kassavarojen sijoitussuunnitelma. [Verkkajulkaisu]. Lappeenranta: Saimaan ammattikorkeakoulu. Liiketalous Lappeenranta. Liiketalouden koulutusohjelma. Laskentatoimi. [Viitattu 23.2.2017]. Saatavana: http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/83736/Peuhkuri_Eetu.pdf?sequence=1

Pomell, P. 3.12.2015. Salkunrakentamisen aakkoset. [Verkkosivu]. Arvopaperi. [Viitattu 30.9.2016]. Saatavana: <http://www.arvopaperi.fi/uutiset/salkunrakentamisen-aakkoset-6154051>

Privanet. Ei päiväystä. Privanet yhdistää sijoittajan ja rahoitusta hakevan yrityksen. [Verkkosivu]. Helsinki: Privanet Group Oyj. [Viitattu 7.6.2016]. Saatavana: <http://www.privanet.fi/yrityksemme/>

Rahastosijoittaminen. 29.5.2015. [Verkkosivu]. Sijoitustieto. [Viitattu 8.6.2015]. Saatavana: <https://www.sijoitustieto.fi/rahastosijoittaminen>

Saario, S. 2016. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. 12. uud. p. Helsinki: Talentum Pro.

Seligson. Ei päiväystä. Riski- ja portfolioteoriaa. [Verkkosivu]. Helsinki: Seligson & Co Oyj. [Viitattu 26.5.2016]. Saatavana: <http://www.seligson.fi/suomi/sijoitustieto/tiedostot/portfolioteoria.htm>

Sijoittamisen kummajaisuus – pienemmällä riskillä parempaa tuottoa. 2.2.2016. [Verkkosivu]. Salkunrakentaja. [Viitattu 2.6.2016]. Saatavana: <http://www.salkunrakentaja.com/2016/02/sijoittamisen-kummajaisuus-pienemmalla-riskilla-parempaa-tuottoa/>

Sijoitusrahasto-opas. 2015. [Verkojulkaisu]. Helsinki: Pörssisäätiö. [Viitattu 9.6.2016]. Saatavana: http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf

Summarum. Ei päiväystä. Lyhyt johdanto arvopaperisijoittamiseen – Mitä sijoittaminen on käytännössä? [Blogikirjoitus]. Helsinki: Summarum. [Viitattu 16.2.2017]. Saatavana: <http://www.summarum.fi/kaytannon-vinkkeja-aloittelevalle-sijoittajalle/>

Wallin, P-M. 29.1.2016. Hyvien sijoituspäätösten taustalla on sijoitussuunnitelma. [Verkkosivu]. [Viitattu 26.5.2016]. Saatavana: <https://ajassa.nordea.fi/talous-sijoittaminen/ajassa-kiinni/hyvien-sijoituspaatosten-taustalla-on-sijoitussuunnitelma/>

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus.

YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet. 2017. [Verkkosivu]. FINSIF - Finland's Sustainable Investment Forum. [Viitattu 1.2.2017]. Saatavana: <http://www.finsif.fi/ykn-periaatteet/#>

LIITTEET

Liite 1. Yhdistyksen sijoitusprofiiliin liittyvät haastattelukysymykset

Liite 2. Yhdistykselle laadittu sijoitussuunnitelma

LIITE 1. Yhdistyksen sijoittajaprofiiliin liittyvät haastattelukysymykset**Teema 1: Taustaa sijoittamisen aloittamiselle**

1. Mikä on herättänyt yhdistyksen sisällä mielenkiinnon sijoittamisen aloittamiselle?
2. Mitä yhdistys tavoittelee omalla sijoitustoiminnallaan?

Teema 2: Yhdistyksen aikaisempi kokemus ja tietämys sijoittamisesta

3. Minkälaista aikaisempaa kokemusta yhdistyksellä on sijoittamisesta?
4. Miten paljon yhdistyksellä on tietämystä erilaisista sijoitusinstrumenteista? Entä kuinka hyvin yhdistyksessä tunnetaan rahoitusteoria eli teoria riskin ja tuoton suhteesta sijoittamisessa?
5. Onko yhdistyksessä mukana jokin henkilö, joka tietää sijoittamisesta enemmänkin?

Teema 3: Yhdistyksen talous nyt ja tulevaisuudessa sekä sijoitettava pääoma

6. Mikä on näkemyksenne yhdistyksen tämän hetkisestä taloudellisesta tilanteesta? Entä taloudellinen tilanne tulevaisuudessa?
7. Onko tällä hetkellä havaittavissa yhdistyksen tuloihin tai menoihin merkittävästi muutoksia aiheuttavia tekijöitä? Ovatko nämä mahdolliset muutokset positiivisia vai negatiivisia tekijöitä yhdistyksen talouteen nähden?
8. Minkälaista pääomaa on tarkoitus sijoittaa?
9. Kuinka suuri merkitys sijoitettavalla pääomalla on yhdistyksen päivittäiseen toimintaan tällä hetkellä?
10. Kuinka todennäköistä on, että yhdistys tarvitsee sijoitettua pääomaa oletettua aikaisemmin?

Teema 4: Sijoitusajan pituus

11. Kuinka pitkä sijoitusaika on?

- Alle vuosi
- 1–2 vuotta
- 3–5 vuotta
- Yli 5 vuotta
- Yli 10 vuotta
- Yli 20 vuotta

Teema 5: Yhdistyksen tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle sekä riskinsietokyvyn selvittäminen

12. Mikä seuraavista kuvaa yhdistyksen tuotto-odotusta ja riskinsietokykyä parhaiten?

- Keskimäärin 10 %:n tuotto-odotus vuodessa riskillä, että voi hävitä yhtenä vuotena 50 % sijoitetusta pääomasta
- Keskimäärin 7,5 %:n tuotto-odotus vuodessa riskillä, että voi hävitä yhtenä vuotena 30 % sijoitetusta pääomasta
- Keskimäärin 6,5 %:n tuotto-odotus vuodessa riskillä, että voi hävitä yhtenä vuotena 20 % sijoitetusta pääomasta
- Keskimäärin 5 %:n tuotto-odotus vuodessa riskillä, että voi hävitä yhtenä vuotena 10 % sijoitetusta pääomasta
- Keskimäärin 4 %:n tuotto-odotus vuodessa riskillä, että voi hävitä yhtenä vuotena 5 % sijoitetusta pääomasta
- Keskimäärin 2 %:n tuotto-odotus vuodessa riskillä, että voi hävitä yhtenä vuotena 0 % sijoitetusta pääomasta

13. Minkälainen on yhdistyksen tuottotavoite sijoittamiselle?

- Maksimaalinen tuotto. Hyväksyn myös hyvin suuret arvonmuutokset
- Korkea tuotto. Hyväksyn suuret arvonmuutokset
- Melko korkea tuotto. Hyväksyn tietyt arvonmuutokset
- Matala riski ja hyvin rajoitetut arvonmuutokset. Hyväksyn suhteellisen alhaisen tuoton
- Hyvin alhainen riski pienillä arvonmuutoksilla. Hyväksyn matalan tuoton
- Ei lainkaan riskiä. Hyväksyn jopa inflaatiota pienemmän tuoton

14. Minkälaista tuottoa yhdistys tavoittelee sijoituksilleen?

15. Miten yhdistyksessä reagoitte suuriin negatiivisiin arvon muutoksiin sijoitetussa pääomassa? Perustelut.

- Ei ollenkaan
- Vain vähän
- Jonkin verran
- Melko voimakkaasti
- Voimakkaasti
- Hyvin voimakkaasti

16. Onko yhdistys valmis menettämään osan sijoitetusta pääomasta?

17. Missä tilanteessa yhdistys kokee saavuttaneensa sijoituksilleen parhaimman mahdollisen hyödyn?

18. Millainen yhdistyksen riskinsietokyky on? Perustelut.

- Hyvin korkea
- Korkea
- Melko korkea
- Melko matala
- Matala
- Hyvin matala

Teema 6: Muuta huomioitavaa

19. Onko jotain muuta, mitä yhdistys haluaa huomioida omassa sijoitustoiminnassaan? (esim. sijoituskohteet, sijoituksen muuttaminen käteiseksi jne.)

LIITE 2. Yhdistykselle laadittu sijoitussuunnitelma

Yhdistyksessä sijoittamiseen käytettävä pääoma koostuu yhdistyksen toimintavuosien saatossa kertyneestä ylijäämästä. Tästä varallisuudesta muodostuva sijoitettava pääoma mitoitetaan yhdistyksessä siten, että se on päivittäisen yhdistystoiminnan rahoittamiseen nähden ylimääräistä varallisuutta. Tällä varallisuuden osalla sijoittamisen kautta yhdistys pyrkii normaalia tilisäästämistä parempaan tuottoon. Tuottotavoitteena yhdistyksessä käytetään maltillista keskimäärin 4 % vuosittaista tuottoa sijoitetulle pääomalle. Samalla myös yhdistyksenä pyritään sijoittamisella luomaan tulevaisuutta ajatellen taloudellisia puskureita sekä terävöittämään omaa varainhankintaa.

Yhdistyksen varallisuutta sijoitetaan pitkäjänteisesti vähintään viiden vuoden sijoitusajalla suhteellisen matalalla riskillä. Sijoituskohteita valittaessa pienennetään sijoituksen sisältämää riskiä hajauttamalla sijoitettavaa pääomaa useille eri markkinoille, kuten kiinteistö-, korko- ja osakemarkkinoille. Matalan riskin ja sijoitusten hajauttamisen lisäksi yhdistyksen sijoituspäätöksissä korostetaan sijoituskohteena toimivan tuotteen eettisyyttä sekä läpinäkyvyyttä. Samalla pyritään myös valitsemaan sijoituskohteiksi tuotteita, jotka ovat mahdollisimman helposti ymmärrettäviä kenelle tahansa, eivätkä sisällä julkisuusriskiä. Näiden mainittujen kriteerien ohella yhdistyksen sijoitustoiminnassa valitaan sijoituskohteiksi tuotteita, joihin yhdistyksen itse ei tarvitse jatkuvasti tehdä muutoksia.